

Paragrafen

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf wordt beschreven hoe wij omgaan met risico's en hoe groot deze moet zijn om deze op te kunnen vangen. Weerstandsvermogen geeft aan of het vermogen van de gemeente Papendrecht toereikend is om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat het beleid moet worden aangepast.

Het weerstandsvermogen bestaat uit een incidenteel en een structureel deel. Het incidentele deel is het vermogen om onverwachte incidentele tegenvallers op te vangen, het structurele deel om onverwachte tegenvallers structureel op te vangen.

Het weerstandsvermogen wordt berekend door gecalculeerde risico's in mindering te brengen op de vrij besteedbare middelen en/of reserves en het begrotingsresultaat van het lopende jaar. Het weerstandsvermogen op termijn wordt berekend door gecalculeerde risico's in mindering te brengen op de vrij besteedbare middelen en/of reserves en het begrotingsresultaat op termijn. Het weerstandsvermogen geeft het volgende beeld:

Structureel weerstandsvermogen

Het structureel weerstandsvermogen is bestemd voor tegenvallers als gevolg van autonome ontwikkelingen en calamiteiten waarvoor geen budget aanwezig is. Het is toegestaan om gedurende een aantal jaren een bestemmingsreserve in te zetten. Structurele tegenvallers dienen uiteindelijk structureel uit het begrotingsresultaat te worden gefinancierd. Het structureel weerstandsvermogen van de gemeente Papendrecht is:

Toelichting:

1. *Budget onvoorziene uitgaven*

Voor onvoorziene uitgaven is jaarlijks € 100.000 beschikbaar.

2. *Onbenutte belastingcapaciteit*

Gemeenten mogen gezamenlijk de opbrengsten van de onroerende zaakbelasting (OZB) in 2018 met maximaal 3,1% verhogen. Deze macronorm is ingesteld om grote lokale lastenstijgingen te voorkomen. In 2017 is de totale OZB-omvang aangepast met 1,6% inflatie. De onbenutte belastingcapaciteit (het gat tussen de 1,6% en 3,1%) is structureel € 86.000. Om de onbenutte belastingcapaciteit van de OZB op termijn te bepalen is gebruik gemaakt van de berekeningswijze OZB-tarief van het rijk voor toelating tot artikel 12. Daarmee wordt de maximale verhoging berekend, voordat de artikel 12 status van toepassing kan worden. Op termijn is sprake van een onbenutte belastingcapaciteit van € 2.000.000. Overige belastingen zijn 100% kostendekkend.

3. *Rente-effect aanwending van alle reserves*

De gemeente Papendrecht heeft ultimo 2021 voor naar verwachting € 42 miljoen aan reserves. Het aanwenden van reserves heeft een ongunstig effect op het renteresultaat. Bij aanwending neemt de financieringsbehoefte toe en stijgen de rentelasten, dit kan leiden tot een nadeel van € 0,6 miljoen.

Incidenteel weerstandsvermogen

De stand van de reserves per 1-1-2018 is € 39,6 miljoen. Hiervan is € 30 miljoen vrij besteedbaar. Dit betreft de algemene reserve, de vrije reserve en specifieke risico reserves. Het risico wordt gecalculeerd op € 12,8 miljoen. Het incidenteel weerstandsvermogen komt uit op € 17,2 miljoen (voor de berekening zie tabel).

Toelichting op de risico's

Risico's frictie personeel

Dit betreft het risico op deze frictiekosten bij (re)organisaties als gevolg van lokale en regionale ontwikkelingen. De gemeente is aangaande ww-verplichtingen eigen risicodrager. Daarnaast brengt de begeleiding van medewerkers van werk naar werk ook kosten met zich mee.

Risico's grondexploitaties

De risico's van de grondexploitaties zijn bij de jaarrekening 2017 geactualiseerd. Voor de beheersing van het risico op de grondexploitaties wordt een reserve aangehouden ter grootte van het financiële risico.

Risico's Noordoevers transformatie zone

De Risicoreserve Noordoevers wordt in lijn met besluitvorming aangehouden op het maximum risico. Hiermee zijn de risico's bij de grondexploitatie afgedekt.

Risico's erfpachtgronden

De fabriekslocatie van Fokker aan de industrieweg wordt door de gemeente in erfpacht uitgegeven. Om het risico op waardedaling op te vangen wordt een deel van de erfpachtcanon gereserveerd.

Risico's deelnemingen

De gemeente loopt bij de deelneming en verstrekte lening aan de Fabriek Slobbengors CV en bij de verstrekte lening aan Rivas een financieringsrisico. De risico-aandelen in de rentevergoeding worden ter afdekking van dit risico gestort in de risicoreserve deelnemingen.

Risico's verbonden partijen sociaal domein

Dit betreft het risico dat de gemeente loopt op het sociaal domein. Dit betreft met name de risico's op de verbonden partijen SDD, de Soj, DG&J en Drechtwerk. Verbonden partijen hebben zelf beperkt weerstandvermogen, omdat de gemeenten als achtervang dienen.

Gemeenten zullen voor het overige deel in het lokale weerstandsvermogen middelen moeten reserveren. Voor bepaling van het gemeentelijke risico is uitgegaan van de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing uit de Jaarstukken 2017 en/of de begroting 2019 van deze verbonden partijen. Deze risico's zijn vermeld in onderstaand overzicht.

Risico's overige verbonden partijen

Dit betreft het risico dat de gemeente loopt op alle publieke verbonden partijen die niet zijn gelieerd aan het sociaal domein. Doordat gemeenten dienen als achtervang hebben verbonden partijen zelf beperkt weerstandvermogen. Gemeenten zullen voor het overige deel in het lokale weerstandsvermogen middelen moeten reserveren. Voor bepaling van het gemeentelijke risico's is uitgegaan van de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing uit de jaarstukken en begroting van deze verbonden partijen. Deze risico's zijn vermeld in onderstaand overzicht.

Risico's afgegeven gemeentegaranties

De gemeente staat voor in totaal € 70,3 miljoen garant (peildatum 1-1-2018). Hiervan heeft € 60,5 miljoen betrekking op de achtervangpositie in het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (indirecte borgstelling). Gezien de zekerheidsstructuur van dat fonds is hieraan een relatief laag risico verbonden. De directe borgstellingen (exclusief de borgstelling voor de gemeenschappelijke regelingen) is € 9,8 miljoen. Ook hier zijn voldoende zekerheden gesteld, waardoor het risico beperkt is.

Risico's overig

Dit betreft onder andere negatieve bijstelling van het gemeentefonds, schadeclaims, hogere inflatie en wijziging in (fiscale)wetgeving.

Beoordeling weerstandscapaciteit

Beoordeling weerstandscapaciteit

Voor de beoordeling van de weerstandscapaciteit gaat het om een beoordeling van de relatie tussen het beschikbare weerstandsvermogen en het, aan de risico's gerelateerde, benodigde weerstandsvermogen. Voor de hoogte en samenstelling van het weerstandsvermogen zijn geen landelijke normen en richtlijnen vastgesteld. De normen voor het weerstandsvermogen worden door de raad vastgesteld. Een gangbare norm is het hanteren van een beoogde weerstandsratio (= weerstandsvermogen gedeeld door risico's) van tussen de 1 en 1,5. Met een weerstandsratio van 2 of hoger is het weerstandsvermogen goed tot uitstekend te noemen. De gemeentelijke weerstandsratio voor algemene risico's bedraagt 2,3. De stand van de vrij besteedbare reserves is hiermee ruim voldoende om de risico's op te vangen. In onderstaande tabel is de berekening opgenomen.

Conclusies

- Voor concrete risico's zijn specifieke reserves benoemd en is de omvang inzichtelijk.

Het incidentele weerstandsvermogen is om eenmalige tegenvallers te financieren. Met een omvang van € 30 miljoen per 1-1-2018 en in samenhang met de huidige risico's van € 12,8 miljoen is het weerstandsvermogen toereikend.

Financiële kengetallen

De kengetallen geven zicht op de financiële positie van de gemeente en bieden de mogelijkheid om gemeenten onderling te vergelijken. Daarmee dragen deze kengetallen bij aan de controlerende en kaderstellende taak van de gemeenteraad.

Netto schuldquote

Met de netto schuldquote worden de totale schulden afgezet tegen het totaal aan baten van de gemeente. In de VNG-uitgave "Houdbare Gemeentefinanciën" is aangegeven dat wanneer de schuld lager is dan de gemeentelijke jaaromzet (<100%) dit als voldoende kan worden beschouwd. Tussen de 100% en 130% is matig, meer dan 130% is onvoldoende.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Van alle leningen is € 20,5 miljoen doorgesluisd. De verstrekte leningen betreffen o.a. de leningen aan Rivas en Fokker. Hiervoor wordt een rentevergoeding ontvangen.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio laat zien welk deel van het bezit van de gemeente wordt bekostigd met eigen vermogen. In de VNG-uitgave "Houdbare Gemeentefinanciën" is aangegeven dat gemiddeld de solvabiliteitsratio zich begeeft tussen de 30% en 70%. Bij een solvabiliteitsratio tussen 20% en 30% is het matig en bij een percentage van <20% heeft een gemeente zijn bezit te zwaar belast met schuld.

Kengetal grondexploitatie

Met het aandeel grondexploitaties wordt aangegeven hoe de boekwaarde van de in exploitatie genomen gronden zich verhoudt tot de totale baten van de gemeente. De norm is maximaal 25%, meer dan 35% is onvoldoende.

Structurele exploitatieruimte

Het financiële kengetal structurele begrotingsruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte is binnen de vastgestelde begroting of rekening en geeft daarmee aan of de gemeente in staat is structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. De artikel 12 norm is 0,5%, de structurele ruimte is matig als deze tussen de 0,0% en 0,5% ligt.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit laat zien hoe de woonlasten zich verhouden ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en de reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. Meer dan 110% is matig, meer dan 130% onvoldoende.

Bevindingen

- De netto schuld quote is toegenomen vanwege aangetrokken en ook weer verstrekte leningen. De netto schuld quote gecorrigeerd voor alle versterkte leningen is voldoende.
- De solvabiliteitsratio stijgt door toenemend eigen vermogen en een afnemend balanstotaal.
- De gemeente heeft relatief veel gefinancierd met vreemd vermogen. Dit is te verklaren gezien het hoge voorzieningenniveau binnen Papendrecht en de recente investeringen hierin. Verder heeft de gemeente veel economische activiteiten (parkeren, sportcentrum en theater) in eigen beheer. Het financieren hiervan met vreemd vermogen is niet ongebruikelijk.
- Het aandeel van de grondexploitatie is ten opzichte van de jaarrekening 2016 en begroting toegenomen. Dit wordt veroorzaakt, doordat grondexploitaties langer doorlopen dan verwacht en het totaal aan opbrengsten in 2017 in vergelijking met 2016 lager is.
- De structurele exploitatieruimte laat een overschot zien.
- De belastingcapaciteit is in 2017 gedaald, wat veroorzaakt wordt door de daling van het tarief voor rioolheffing.

2. Onderhoud kapitaalgoederen

2. Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

In deze paragraaf wordt aangegeven wat in 2017 gerealiseerd is aan onderhoud in de openbare ruimte en aan gebouwen. De gemeente Papendrecht heeft de beschikking over een groot aantal kapitaalgoederen, zoals wegen, riolering, water, groen, civiele constructies en gebouwen. Al deze kapitaalgoederen dienen zo effectief mogelijk een bijdrage te leveren aan het doel waarvoor zij zijn aangelegd. De gemeente Papendrecht wil haar kapitaalgoederen goed onderhouden en in goede staat houden.

Deze paragraaf geeft de vermeldingswaardige, bijzondere en meerjarige vervangings- en onderhoudswerken aan. Voor alle genoemde onderdelen geldt dat naast deze genoemde inspanning een aanzienlijke inzet wordt gedaan in het reguliere onderhoud in de openbare ruimte en gebouwen. Hierbij valt te denken aan het schoonhouden van onze voorzieningen, het maaien van het gras, het snoeien van de bomen en heesters, het herstellen van schade aan verhardingen, riolen, groen en de afhandeling van meldingen.

Openbare ruimte algemeen

De gemeenteraad heeft de integrale "streefkwiteit" en de financiële middelen in 2015 vastgesteld. Daarnaast zijn verschillende oplossingsrichtingen geformuleerd (zoals omvormen groen, participatie in het groen, etc.) voor behoud van de technische kwaliteit. Met de vaststelling van het kwaliteitsniveau zijn eveneens extra financiële middelen ingezet voor projecten waarbij onderhoudsachterstand is geconstateerd. In 2017 zijn binnen deze beschikbaar gestelde middelen de laatste projecten uitgevoerd. Het gaat hierbij om:

- Asfaltwegen** Reconstructie Veerweg (nabij Vondelpark)
 Aanbrengen slijtlagen Westeind & Matena.
- Civiele kunstwerken** Vervanging 8 civiele kunstwerken.

Riolering

Wat hebben we gedaan?

Klimaatadaptatie:

In november 2017 is de strategie Klimaatadaptatie door het College vastgesteld. Deze strategie geeft richting aan de wijze om de leefomgeving te verbeteren, de betrokkenheid van de Papendrechtse bij hun leefomgeving te vergroten en de biodiversiteit en ecologie te versterken. Grootschalige klimaatadaptatieve maatregelen vinden plaats in de investeringsprojecten, zoals de Vincent van Goghlaan e.o. In dit project wordt de (tijdelijke) waterberging opgevangen in de wegfundering, vindt de afstroming van het hemelwater indien mogelijk af naar het groen en vindt herinrichting van de openbare ruimte plaats. In het nieuw op te stellen Gemeentelijk Rioleringsplan voor de periode 2019-2023 worden de klimaat adaptatieve maatregelen uit deze strategie opgenomen.

Operatie Steenbreek:

De gemeenteraad heeft op 10 november 2016 de motie 'Tegels eruit Groen erin' aangenomen. In deze motie is gevraagd om een plan uit te werken teneinde deel te nemen aan 'Operatie Steenbreek'. Operatie Steenbreek heeft tot doel burgers te enthousiasmeren hun tuin te vergroenen om zo het negatieve effect op de waterhuishouding, vermindering van de biodiversiteit, toename van het stedelijk hitte-eiland effect en de negatieve gevolgen op de luchtkwaliteit tegen te gaan. Vanaf begin 2017 neemt Papendrecht deel aan 'Operatie Steenbreek'.

Wat hebben we gedaan (uitvoering)?

In 2017 zijn de volgende riool werkzaamheden uitgevoerd waarbij tevens de weg- en groeninrichting zijn verbeterd:

- Walmolen. Deze werkzaamheden bestaan uit rioolvervanging, waarbij de verharding circa 50 cm is opgehoogd en aansluitend het groen is vervangen.
- Goudenregenstraat. In november is gestart met de werkzaamheden in de Goudenregenstraat en omgeving. Deze werkzaamheden bestaan uit het vervangen van de riolering, wegen en het groen.

In onderstaande straten zijn riool vervangingswerkzaamheden in voorbereiding genomen:

- Vincent van Goghlaan
- Lijsterbeshof
- Wiardi Beckmanstraat
- Willem Kloosstraat e.o.
- Schoorweg
- Wipmolen
- Pontonniersweg (in combinatie met reconstructie asfalt)
- Eksterstraat
- Oudaenstraat e.o.

Bij de voorbereiding van integrale vervangingsprojecten vindt een inhaalslag plaats.

In 2017 zijn de voorbereidingen gestart van de reconstructieprojecten uit 2018 en 2019.

Reinigen en inspecteren riolering:

In 2017 zijn in grote delen van de wijken Wilgendonk en Oostpolder de riolering gereinigd en geïnspecteerd. In totaal is dit circa 18 km riolering (12% van het totale stelsel). In het transportriool Oostpolder is veel zand geconstateerd. Aan de hand van deze inspecties wordt klein onderhoud uitgevoerd en wordt het vervangingsplan bijgesteld. Bij klein onderhoud worden de scheuren in de buizen gerepareerd en worden obstakels en ingroeiende boomwortels verwijderd. Met plaatselijke reparaties wordt voorkomen dat de riolering vroegtijdig in zijn geheel vervangen moet worden.

Renovatie rioolgemaal:

In 2017 is het hoofdrioolgemaal Rembrandtlaan gedeeltelijk gerenoveerd. Het hoofdgemaal is ook opnieuw gedimensioneerd, waarbij de capaciteit van het gemaal naar beneden is bijgesteld. De 3 pompen en het leidingwerk in de droge kelder zijn vervangen.

Operatie Steenbreek:

In oktober 2017 heeft Operatie Steenbreek Papendrecht deelgenomen aan de Doe Duurzaam Markt. Ambtenaren zijn met bewoners in gesprek gegaan om voorlichting te geven aan Operatie Steenbreek. Met behulp van een klimaattafel gedemonstreerd, waarmee de gevolgen van versterking inzichtelijk worden gemaakt. Tijdens de nationale Week van Ons water stonden extreem weer en wateroverlast centraal. Operatie Steenbreek Papendrecht (ondersteunende organisatie) heeft in het kader van deze week een communicatie actie uitgevoerd door elke dag via de gemeentelijke website en social media een Tip van de dag te delen. Het ging hierbij om tips welke aansluiten bij Operatie Steenbreek.

Wegen

Wat hebben we gedaan?

In 2017 is het civiel technisch beheerplan 2018-2021 door het college behandeld. Dit ter vervanging van het Wegenplan 2013-2017. Het civiel technisch beheerplan beschrijft naast wegen ook civiele kunstwerken, openbare verlichting, havens, straatmeubilair, verkeersregelinstallaties en de waterbuspontons. Het plan beschrijft hoe, waar, wanneer en tegen welke kosten onderhoud en beheer uitgevoerd wordt om de afgesproken functies en kwaliteit in stand te houden en de leefomgeving

aantrekkelijk te houden dan wel te verbeteren. Dit beheerplan wordt voor de integrale (financiële) afweging doorgeleid naar het nieuwe college en gemeenteraad.

In het civiel technisch beheerplan is de Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR) opgenomen. Deze LIOR geeft aan op welke gestandaardiseerde wijze in Papendrecht invulling gegeven wordt aan werkvoorbereiding, uitvoering van werken en onderhoud aan de openbare ruimte. De LIOR maakt inzichtelijk welke kaders de gemeente hanteert en bakent de speelruimte voor alle betrokkenen bij planvorming af. Bovendien wordt rekening gehouden met praktische zaken als toekomstig beheer en onderhoud.

Wat hebben we gedaan (uitvoering)?

Naast het regulier en groot onderhoud zijn vervangingsprojecten uitgevoerd. Een aantal projecten komen voort uit het GRP en worden gecombineerd met de riolering. Deze projecten staan aangegeven bij het onderdeel riolering.

Naast de integrale vervangingsprojecten de volgende asfaltprojecten opgepakt/uitgevoerd:

- Veerweg (tussen centrum en Rembrandtlaan): Vervanging asfaltconstructie van de rijbaan. Bij deze werkzaamheden is de middenberm 525m² ten behoeve van Operatie Steenbreek verbreed ten gunste van de groenstructuur, waarbij een bloemrijke vegetatie (Idylle) aangebracht.
- Platanenlaan: Een gefaseerde vervanging van de asfaltconstructie van de rijbaan, waarbij eveneens de middenberm met 550m² ten behoeve van Operatie Steenbreek is verbreed ten gunste van de groenstructuur.

Groen

Wat hebben we gedaan?

In 2017 is het Groenbeheerplan 2018-2021 door het college vastgesteld. Het groenbeheerplan beschrijft de wijze waarop het beheer en onderhoud van het groen wordt uitgevoerd. Het gaat hierbij om regulier onderhoud, groot onderhoud en om vervanging en omvorming. Uitgangspunt is het bestaande groen te behouden, de (ecologisch) kwaliteit te verbeteren, flora en fauna te stimuleren en een samenhangende groene en blauwe structuur te ontwikkelen.

In samenwerking met een aantal betrokken inwoners zijn de Bomenverordening 2017, de Groene Kaart 2017 en het Handboek Groen 2017 vastgesteld. Deze documenten geven invulling aan het bomenbeleid, met betrekking tot het herplanten van bomen (juiste boom op de juiste plaats), aanwijzing van beschermde bomen en de ontheffingscriteria die horen bij het kapverbod.

Eind 2017 is het Streefbeeldenplan Stedelijk Water door het college vastgesteld. In het Streefbeeldenplan zijn de verschillende functies van het water benoemd (natuurwater, kijkwater en gebruikswater). Deze functies vormen de basis voor het beheer en onderhoud van de watergangen, de oevers en het aangrenzende gras. Waar mogelijk worden oevervegetaties natuurvriendelijk beheerd.

In 2017 is het Kansenprogramma Groen door het College vastgesteld. Met het kansenprogramma worden de ambities, wensen en kansen vanuit het "Groenbeleidsplan 2015-2024" en het "Streefbeeldenplan stedelijk water" samengebracht om tot een gestructureerd en integraal pakket van maatregelen en projecten te komen. De ambitie achter het Kansenprogramma Groen is het onderling verbinden van de bestaande groenstructuren tot een samenhangend netwerk voor recreatie, flora en fauna. Door bestaande structuren te versterken en te verbinden worden de stads- en natuurparken door middel van verbindingzones aan elkaar gekoppeld.

Wat hebben we gedaan (uitvoering)?

Eind 2017 is het jaarlijkse boomveiligheidsonderzoek uitgevoerd. Dit jaar zijn ruim 4.700 bomen beoordeeld, ongeveer een derde van het totale bomenbestand. Deze resultaten worden in 2018 verwerkt in onderhoudsplanningen.

In 2017 is een jaaropdracht Wijkonderhoud opgesteld, waarin een doorontwikkeling heeft plaatsgevonden met betrekking tot het werken op basis van beeldkwaliteit. Aandachtspunt hierbij was de overgang naar milieuvriendelijke onkruidbestrijding. Vanwege de overgang naar deze nieuwe werkmethode is op basis van de opgedane ervaringen de werkmethode voor onkruidbestrijding geëvalueerd en voor 2018 bijgesteld.

Langs de Pontonniersweg is ter hoogte van de Veerdam, een natuurlijke kruidenvegetatie ('idylle') aangelegd. De aanleg en onderhoud van kruidenvegetaties geven samen met milieuvriendelijke onkruidbestrijding invulling aan het bijenconvenant. Deze kruidenvegetaties worden twee maal per jaar gemaaid, waarbij het maaisel wordt afgevoerd (natuurvriendelijk beheer).

Het onderhoud van bermen langs de Veerweg tussen Burgemeester Keijzerweg en de Rembrandtlaan is in het najaar aangepast naar natuurvriendelijk grasbeheer. Ook zijn op deze locatie plaatselijk wilde plantenvegetatie ingezaaid.

Langs de Burgemeester Keijzerweg is het onderhoud van de bermen tussen Park Noordhoekse Wiel en de Veerweg voor een groot deel omgevormd naar natuurvriendelijk beheer. Daarnaast is het maaionderhoud in de bermen tussen de rotondes aan de Zuid- en de Noordkil aangepast naar natuurvriendelijk beheer.

Integraal beheer openbare ruimte (IBOR-begroting)

Wat hebben we gedaan?

Groot onderhoud van wegen (elementenverharding) en groen worden gefinancierd uit de reguliere begrotingspost Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR). Het groot onderhoud aan elementenverharding wordt in samenhang met groen uitgevoerd. Deze onderhoudsmaatregelen hebben het doel om de openbare ruimte tussentijds (tussen aanleg en vervanging) te herstellen om zo de functie in stand te houden.

De volgende IBOR werkzaamheden zijn in 2017 uitgevoerd:

Rijbanen:

- J.R. Thorbeckesingel: Het ophogen en gedeeltelijk herstraten van de rijbaan
- Randweg: Herstraten rijbaan in verband met losliggende bestrating en zware oneffenheden in het straatwerk.
- Heidezoom: Grootschalig herstel afwatering in het straatwerk van de rijbaan.

Fietspaden:

- Ketelweg: gefaseerd herstraten van het fietspad in verband met wateroverlast.
- Randweg: het herstraten van het fietspad vanwege losliggende tegels.
- Burgemeester Keijzerweg: herstraten fietspad ter hoogte van park Noord hoekse Wiel vanwege te grote voegen tussen de tegels.

- Jan Steenlaan: herstraten fietspad ter hoogte van het winkelcentrum Westpolder in verband met voegen en spoorvorming in het straatwerk.

Voetpaden:

- Burgemeester Keijzerweg thv Westkil: herstraten voetpad in verband met wijde voegen en afschuiving van het straatwerk. Het voetpad is versmalt ten gunste van de naastgelegen groenstrook.
- Graskarper: Aanleg voetpad in groenstrook in navolging van bewonersparticipatie.
- Vijzellaan/Wieklaan: herstraten voetpad in verband met ernstige oneffenheden.
- P. Zandtstraat: ophogen en herstraten van het voetpad, waarbij deels het voetpad is versmalt ten gunste van het aansluitende groenvak.
- Anjerstraat: herstraten voetpad vanwege grote oneffenheden in het straatwerk.

Openbare verlichting

Wat hebben we gedaan?

In het civiel technisch beheerplan is een technische notitie openbare verlichting opgenomen. Deze notitie gaat in op de toe te passen verlichtingstechniek en LED (en daarmee energiebesparing). Een onderdeel in de notitie is een kwaliteitskaart openbare verlichting. Algemeen beeld hierbij is dat de verlichting voldoet aan haar functie. De kwaliteitskaart openbare verlichting wordt toegepast bij integrale vervangingsprojecten en bij jaarlijkse vervanging van de openbare verlichting.

Voor het regulier onderhoud aan de openbare verlichting heeft Papendrecht een dienstverleningsovereenkomst met Bureau OVL (openbare verlichting). Binnen de regionale samenwerking wordt samengewerkt met tien gemeenten in de Alblasserwaard Vijfheerenlanden. De hoofdtaak is de uitvoering van het administratieve beheer en de centrale aansturing op de uitvoeringswerkzaamheden aan de openbare verlichting.

Ieder jaar vindt de groepsgewijze lampvervanging binnen de openbare verlichting plaats. Dan worden de lampen voor het einde van hun levensduur groepsgewijs vervangen, juist voor het moment dat het uitvalspercentage zal gaan oplopen. Dit is een effectief en levert een kwalitatief betere openbare verlichting op dan wanneer lampen alleen worden vervangen wanneer de lamp is gedoofd vanwege ouderdom. Deze werkzaamheden zijn in de tweede helft van 2017 uitgevoerd en betreft ruim 400 lampen.

In het kader van de groepsgewijze lampvervanging is een pilot uitgevoerd met ombouwen naar LED verlichting. In deze pilot zijn circa 50 armaturen op aan aantal doorgaande wegen (Jacob Catslaan, Pontonniersweg en Edelweisslaan) omgebouwd naar LED verlichting. De pilot krijgt hierbij een vervolg in 2018.

In 2017 heeft een analyse plaatsgevonden over de huidige openbare verlichting. Dit omvat het opstellen van een rapportage over ouderdom, energieverbruik en de te verwachten renovatiekosten, te behalen quick wins in het kader van duurzaamheid en de te verwachten toepasbare ontwikkelingen in de toekomst. Deze analyse is de basis voor het op te stellen vervangingsplan openbare verlichting.

In 2017 zijn 300 armaturen (deels met hoog vermogen) vervangen op o.a. de A.S. Talmastraat, Bosbesplein, Bremhof, Burgemeester Keijzerweg, Dom. Nieuwenhuisstraat, Griendweg, Heidezooom, , Jan Steenlaan, Kalmoesdreef, Randweg, Rietdreef, Standardmolen, Wipmolen en het Zwanenbloemplein. Deze armaturen zijn vervangen voor LED- verlichting. In Papendrecht zijn circa 700 armaturen met LED verlichting aanwezig (ruim 11%).

Civiele constructies (zoals bruggen en duikers)

Wat hebben we gedaan (uitvoering)?

Dit jaar zijn 30 bruggen geïnspecteerd, ook heeft een inspectie plaatsgevonden aan de gemeentelijke geluidsschermen.

Naast de technische visuele inspectie heeft ook nader onderzoek plaatsgevonden aan:

- Duikerbrug Veerweg, deformatiemeting verzakking constructie
- 23 verkeersbruggen, deformatiemetingen afschuiving landhoofden
- Keermuren Wipmolen, constructief onderzoek verschuiving keermuur
- Damwand Kooihaven, constructief onderzoek kadeconstructie
- Quickscan flora en fauna ter hoogte duikerbrug Veerweg in verband met het verbeteren leefgebieden van de aanwezige flora.

Onderhoudswerkzaamheden aan civiele constructies hebben plaatsgevonden aan:

- Betonreparatie en verven brugleuning verkeersbrug Duivenstraat
- Herstelen afgebroken gedeelte keermuur Onderslag in verband met aanrijding
- Herstel verzakking geluidsscherm ter hoogte van de Kluifrotonde, waarbij de oplegging aan de onderzijde is vergroot.
- Vervangen dekplanken van drie vissteigers bij Vijverpark
- Herstel twee bruggen bij de P.J. Troelstrastraat, verhogen leuning en herstel houtwerk en onderliggende beschoeiing.
- Vervangen slijtlaag brugdek J.R Thorbeckesingel
- Vervangen houten landhoofd verkeersbrug Park Wilgendonk

In 2016 heeft een aanbesteding plaatsgevonden voor vervanging van civiele objecten. In 2017 zijn acht houten fiets- en voetbruggen vervangen, daarnaast is een houten vlonder nabij de P.S. Gerbrandystraat verwijderd.

Conform investeringskrediet zijn houten voetbruggen vervangen in Park Noordhoekse Wiel, Park Oostpolder en de Hazelaarhof. De vlonder bij het Vondelpark is vanwege efficiënter onderhoud omgevormd naar een constructie met damwand.

Speelruimten

Wat hebben we gedaan ?

Doelstelling is een openbare ruimte waarin kinderen en jongeren zich kunnen ontwikkelen tot jongvolwassenen, die later op een positieve manier invulling kunnen geven aan hun eigen leven en een bijdrage kunnen leveren aan de gemeenschap. Er is gewerkt aan veilige speelplekken met speelwaarde die is afgestemd op de behoefte van de kinderen in de directe omgeving.

Wat hebben we gedaan (uitvoering)?

Er zijn in 2017 speelplekken verbeterd in De Boegspriet, Giebelhof, Zeeuwse Schouw, Troelstrastraat Alfred Nobelstraat, Kamerlingh Onneslaan en de Stellingmolen. Op de plaatsen waar speeltoestellen zijn vervangen, zijn kinderen betrokken geweest bij de keuze voor het te vervangen speeltoestel.

Water en baggeren

Wat hebben we gedaan (uitvoering)?

In 2017 is de meerjarenplanning baggeren vijvers & watergangen herzien. Conform het onderhoudsplan baggeren vijvers & watergangen zijn de watergangen rondom de begraafplaats gebaggerd. Deze werkzaamheden hebben een doorloop in 2018, vanwege een langere onderzoektijd door PFOA in de bagger.

In 2017 is onderhoud en vervanging van beschoeiingen langs de watergangen Nachtegaalstraat, Grondmolen, Edelweisslaan, Rubensstraat, Veerweg, Weteringsingel, oever Zwaluwrand en Park Nieuwland uitgevoerd.

Op basis van een uitgevoerde inventarisatie zijn vier duikers hersteld waarbij de uiteinden waren beschadigd, en daardoor niet meer functioneerde. Aansluitend zijn circa 15 duikers gereinigd omdat deze waren dichtgeslibd.

Waterbuspontons

Wat hebben we gedaan (uitvoering)?

Het onderhoud waterbuspontons vindt plaats in samenwerking met de Drechtsteden. In 2017 heeft plaatselijk herstel van de coating plaatsgevonden aan de drie waterbuspontons.

Havens

Wat hebben we gedaan? (uitvoering)?

In 2017 zijn grootschalige baggerwerkzaamheden uitgevoerd in de Schaarhaven, Kooihaven en bij de ingang van de Ketelhaven. Dit is uitgevoerd met behulp van een regionaal bestek in samenwerking met Dordrecht en Zwijndrecht. Ter hoogte van de Ketelhaven is de waterkering aangevuld met stortstenen ter bescherming van het dijktaalud.

Gebouwen

Wat hebben we gedaan?

In de gemeente Papendrecht zijn 35 panden beschikbaar voor maatschappelijke doeleinden en sportactiviteiten. Ook worden vijf woningen, die in eigendom van onze gemeente zijn, verhuurd. Per pand wordt uitvoering gegeven aan het opgestelde beleid maatschappelijke accommodaties, waarbij één van de uitgangspunten is om kostendekkend te verhuren. Periodiek vindt analyse plaats op de exploitatiebegroting van het betreffende pand.

In 2017 hebben de onderstaande ontwikkelingen plaatsgevonden:

- Het pand Westeind 130 (voormalig school de Dijk) is omgezet van de functie maatschappelijk vastgoed naar wonen. Planontwikkeling om tot uitgifte te komen is gestart.
- De Voedselbank heeft het pand Westeind 202 (bouwkundig en technische afgeschreven) verlaten en huurt niet meer (om niet) bij de gemeente.
- Voorbereidingen zijn getroffen om gebouw de Boeieraak om te vormen tot een multifunctionele accommodatie voor meerdere gebruikers, waaronder jeugd- en jongerenwerk. Het college heeft hiervoor een voorstel aan de raad aangeboden. Besluitvorming in de raad en realisatie vindt na betrekken van omwonenden plaats in 2018.
- In 2017 is integraal gekeken naar de kansen en mogelijkheden van het maatschappelijk vastgoed bestand. Dit heeft als doel het niet rendabel gebruik (zowel economisch als op het gebied van duurzaamheid) terug te brengen en panden af te stoten voor (her)ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld woningbouw.

Parkeergarages

Wat hebben we gedaan (uitvoering)?

Parkeergarage De Meent

Gecoate vloer

Op basis van een schouwronde zijn in 2017 in de parkeergarage plaatselijke herstelwerkzaamheden zijn uitgevoerd, bestaande uit het aanbrengen gele zebravlakken op de nieuwe beschermlaag en bovenbordes hoofdingang parkeergarage. Ook zijn de opstaande betonranden in de parkeergarage voorzien van een nieuwe zwart/wit markering. Om de overlast voor bezoekers en bewoners tot een minimum te beperken, is het herstel zoveel mogelijk buiten de openingstijden (weekend) uitgevoerd.

Camerabewakingssysteem

In 2017 heeft een upgrade plaatsgevonden van de bestaande camerabewakingsinstallatie (CCTV-installatie) in de parkeergarage. Hierbij is de camerabewakingsinstallatie onderzocht en hebben de nodige herstelwerkzaamheden en aanpassingen plaatsgevonden om de kwaliteit van de installatie, kwaliteit van de camerabeelden te verbeteren.

Parkeergarage De Overtoom

Diverse herstelwerk-onderhoud

Aan de hand van een schouwronde zijn slijtages aan de markeringen / belijningen, voegafdichtingen, afdekslabben en schilderwerk kozijnhout buitenzijden trappenhuizen geconstateerd. Voor deze onderdelen zijn in 2017 de noodzakelijke (plaatselijke) reparaties uitgevoerd. Om de overlast voor bezoekers en bewoners tot een minimum te beperken, is het herstel zoveel mogelijk buiten de openingstijden (weekend) uitgevoerd.

Elektrische laadpalen

Wat hebben we gedaan (uitvoering) ?

In 2017 zijn zeven elektrische laadpalen in de openbare ruimte geplaatst. Inmiddels staan 32 elektrische laadpalen in de openbare ruimte, daarnaast staan in beide parkeergarages ieder twee elektrische laadpunten.

3. Financiering

3. Financiering

Algemeen

In deze paragraaf wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering van het beleid op het gebied van treasury. Hierbij wordt ingegaan op de manier waarop de gemeente met het aantrekken en uitzetten van geldmiddelen, zowel op korte als op langere termijn, is omgegaan. Tevens worden de risico's in beeld gebracht en eventuele genomen maatregelen om deze risico's te beheersen vermeld.

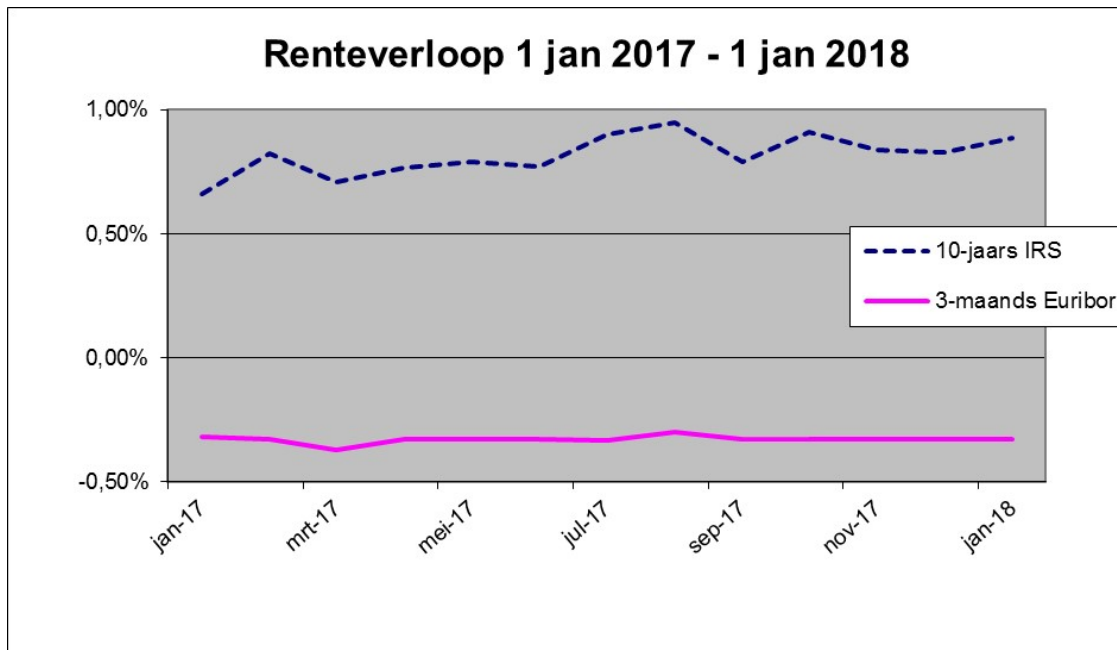
De advisering over en de uitvoering van de gemeentelijke financieringstaken wordt verzorgd vanuit het Servicecentrum Drechtsteden (SCD). Besluitvorming over de financiering blijft bij de gemeente behalve als deze specifiek gemandateerd is. De toedeling van bevoegdheden (wie autoriseert, wie voert uit ?) is vastgelegd in het gemeentelijke Financieringsstatuut. Conform de in het Financieringsstatuut opgenomen bepalingen heeft gedurende 2017 regelmatig ambtelijk voortgangsoverleg plaatsgevonden tussen gemeente en het SCD over de uitvoering van de financieringsfunctie. In dit overleg is één van de belangrijkste gespreksonderwerpen de liquiditeitenplanning met een planperiode van vijf jaar. Het doel van deze planning is om zicht te krijgen op de meerjarige financieringsbehoefte en dan speciaal in de kasstromen die voortvloeien uit gemeentelijke grondexploitaties en het investeringsplan.

Economische ontwikkelingen

De renteontwikkelingen in 2017 waren redelijk stabiel. Het gehele jaar bewoog de 10-jaars Interest Rate Swaps (IRS) tarieven zich tussen de 0,6% en 1,0%. Inmiddels lijkt de weg naar een wat structureel hoger niveau te zijn ingeslagen, maar in absolute termen is de lange rente nog steeds laag. De rente op de geldmarkt was als gevolg van ECB-maatregelen zeer constant.

Onder de huidige marktomstandigheden blijft het uitgangspunt bij het aantrekken van vermogen, de kasgeldlimiet optimaal te benutten en kort te financieren. De financieringsfunctie van de gemeente dient uitsluitend de publieke taak. Zij voert een prudent beleid binnen de kaders die zijn gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido).

De ontwikkeling van de rente gedurende 2017 kan als volgt worden weergegeven:

Bedacht moet wel worden dat, als een langlopende lening daadwerkelijk wordt opgenomen, er een opslag geldt bovenop het IRS-tarief zoals hierboven weergegeven. Voor een 10-jaars lening bedroeg dit eind 2017 circa 0,15 procentpunt.

Wettelijke ontwikkelingen

In 2017 is het vernieuwde BBV van kracht geworden. De belangrijkste wijzigingen betreffen de berekening van het renteomslag percentage, de toe te rekenen rente aan grondexploitaties en het toerekenen van rente aan de nieuwe taakvelden.

In het najaar van 2016 heeft het Agentschap van het Ministerie van Financiën een enquête uitgezet over het gebruik en ervaringen met schatkistbankieren. De in 2017 gepubliceerde resultaten zullen worden betrokken in de ministeriële beleidsdoorlichting schatkistbankieren die voor 2018 gepland staat. Deze beleidsdoorlichting zal ook worden gebruikt als input voor de evaluatie van de wijziging van de wet Fido in december 2013, waarbij het verplichte schatkistbankieren is ingevoerd.

Relatiebeheer

De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is huisbankier van de gemeente Papendrecht. Naast de BNG houdt de gemeente rekeningen aan bij de ING en Rabobank.

Risicobeheer

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn de kasgeldlimiet, de renterisico's en de kredietrisico's.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het bedrag dat de gemeente per jaar maximaal met kort geld mag financieren. Volgens de Wet fido bedraagt deze limiet 8,5% van het totaal van de exploitatiebegroting. Gezien de omvang van de begroting 2017 (€ 81,8 miljoen) betekende dit dat de gemeente Papendrecht haar financiële huishouding voor maximaal € 7,0 miljoen met kort geld mocht financieren. In onderstaande tabel is het verloop van de gemeentelijke kortlopende middelen in 2017 ten opzichte van de kasgeldlimiet weergegeven. Uit deze tabel blijkt dat de gemeente Papendrecht de eerste twee kwartalen de kasgeldlimiet heeft overschreden. Door het aantrekken van twee langlopende leningen

per 30 juni 2017, is de gemeente in het derde en vierde kwartaal binnen de grens van de kasgeldlimiet gebleven.

Tabel 1: Verloop kasgeldlimiet 2017

In 2017 zijn elf kasgeldleningen opgenomen, met een hoofdsom variërend van € 6 miljoen tot € 39 miljoen. Deze kasgeldleningen hadden allemaal een negatieve rente. Over 2017 is een hierdoor een bedrag van circa € 82.000 ontvangen.

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft tot doel om binnen de portefeuille aan langlopende leningen een overmatige afhankelijkheid van de rente in een zeker jaar te voorkomen. Om dat te bereiken mag het totaal aan renteherzieningen en aflossingen op grond van deze norm niet meer dan 20% zijn van het begrotingstotaal. In 2017 bedroeg de renterisiconorm van de gemeente Papendrecht € 16,4 miljoen. Uit onderstaande berekening blijkt dat de gemeente Papendrecht in 2017 ruim binnen de renterisiconorm is gebleven.

Tabel 2: Toetsing renterisiconorm 2017

Kredietrisico's

De gemeente Papendrecht loopt kredietrisico op uitzettingen (o.a. verstrekte geldleningen) en leningen waarop door haar een borgstelling is afgegeven.

Tabel 3: Overzicht kredietrisico's

Het in bovenstaande tabel weergegeven bedrag aan uitzettingen per 31 december 2017 van € 20.143.000,- kan als volgt worden gespecificeerd:

- Fabrik Slobbengors CV: € 1.555.000,-
- Rivas: € 9.558.000,-
- Kantoor Industrieweg CV € 8.805.000,-
- Stichting Kinderboerderij Papenhoeve € 75.000
- Intens BV: € 150.000,-.

Daarnaast stond de gemeente per 31 december 2017 voor in totaal € 70,3 miljoen garant. Hiervan had € 60,5 miljoen betrekking op de achtervangpositie in het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (indirecte borgstelling). Gezien de rond dat fonds gebouwde zekerheidsstructuur is hieraan een relatief laag risico verbonden.

Het bedrag aan directe borgstellingen bedroeg per eind 2017 € 9,8 miljoen. De belangrijkste directe borgstellingen worden gevormd door:

- HVC Alkmaar (1,46%-belang; 'getrapt' via GR Gevudo): € 9,0 miljoen;
- Stichting Oostpolderhal: € 0,6 miljoen.

De (indirecte) borgstellingen in de gemeenschappelijke regelingen zijn niet in deze tabel opgenomen. Gemeenten zijn verplicht om eventuele tekorten van gemeenschappelijke regelingen aan te zuiveren, ongeacht de oorzaak hiervan. Dit is onderdeel van het algemene risico dat de gemeenten nemen door samen te werken, en welke in de risicobeschouwing moet worden betrokken.

Schatkistbankieren

Eind 2013 is het verplicht schatkistbankieren ingevoerd. Toegestaan blijft dat de gemeente 0,75% van het begrotingstotaal buiten de Schatkist mag houden, het zogenoemde drempelbedrag. Dit drempelbedrag mag als gemiddeld creditbedrag per kwartaal niet overschreden worden. In onderstaande tabel staat per kwartaal aangegeven wat het gemiddelde positieve banksaldo was. Hieruit blijkt dat in 2017 het drempelbedrag geen enkel kwartaal is overschreden.

Tabel 4: Benutting drempelbedrag Schatkistbankieren

4. Lokale heffingen

4. Lokale heffingen

Inleiding

De lokale heffingen vormen een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente. Deze inkomsten worden voor het merendeel opgebracht door burgers en voor een kleiner deel door bedrijven. De heffing vindt plaats op basis van verordeningen welke door de gemeenteraad zijn vastgesteld. Deze 'Paragraaf lokale heffingen' geeft op hoofdlijnen een overzicht van de lokale heffingen en belastingen.

Lokale heffingen kunnen we onderscheiden in gebonden en ongebonden heffingen. Gebonden wil zeggen dat de besteding gerelateerd is aan een direct aanwijsbare tegenprestatie van de gemeente. Dit zijn retributies (bijvoorbeeld leges, marktgeld) of bestemmingsheffingen (bijvoorbeeld afvalstoffenheffing, rioolheffing). Deze heffingen worden verantwoord op de desbetreffende gemeentelijke programma's en worden niet tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend. Ongebonden lokale heffingen zijn zogenaamde zuivere belastingen. De opbrengsten hieruit kunnen door de gemeenteraad vrijelijk binnen het werkterrein van de gemeente worden ingezet. Het gaat hierbij om de onroerende-zaakbelastingen (OZB) en precariobelasting. Deze heffingen zijn niet verbonden aan een inhoudelijk programma en behoren tot de algemene dekkingsmiddelen.

Deze paragraaf heeft betrekking op beide categorieën heffingen. In het vervolg gaan wij in op de volgende aspecten:

- Ontwikkelingen en rijksbeleid
- Opbrengst gemeentelijke heffingen
- Heffingen woonlasten (lokale lastendruk)
- Overige lokale heffingen
- Kwijtscheldingen

Evaluatie nieuwe ontwikkelingen en rijksbeleid

a. Begrenzing stijging OZB (macronorm OZB)

Ter voorkoming van onevenredige stijging van de collectieve lastendruk heeft het Rijk een beperking ingesteld op de stijging van de OZB-tarieven: de macronorm OZB. Deze norm houdt in dat de OZB-opbrengst van alle gemeenten tezamen niet meer mag stijgen dan de trendmatige groei van het bruto binnenlands product plus de prijsontwikkeling. Voor 2017 resulteert dit in een macronorm van – in beginsel - 2,7%. Echter, in 2016 is de norm met 28,7 miljoen euro overschreden. Dit werd mede veroorzaakt doordat de overschrijding van 2015 niet volledig was ingelopen. Deze overschrijding 2016 is in mindering gebracht op de macronorm 2017, die daarmee uitkomt op 1,97%.

Uit meerdere onderzoeken is gebleken dat de macronorm geen effectief instrument is om de lastenontwikkeling te beheersen. Immers, als één of enkele gemeenten hun tarieven meer verhogen dan de norm dan worden andere gemeenten – die zich wel aan de norm hebben gehouden – 'gestraft' met een korting op het gemeentefonds dan wel een lagere OZB-norm voor het volgende belastingjaar. Vooruitlopend op mogelijke verruiming van het gemeentelijk belastinggebied (zie hieronder) is de macronorm voor 2017 gehandhaafd. Dit heeft voor onze gemeente geen (nadelige) financiële gevolgen gehad.

b. Verruiming gemeentelijk belastinggebied

Diverse keren is onderzoek gedaan naar uitbreiding van het gemeentelijk belastinggebied, als onderdeel van een grotere belastingherziening. In 2015 zijn diverse studies gepubliceerd, o.a. door het Centraal Planbureau (CPB), de Raad voor de financiële verhoudingen (Rfv) en - in opdracht van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) - de commissie Financiële ruimte voor gemeenten (commissie Rinnooy Kan), over de inrichting en vormgeving van het gemeentelijk belastinggebied.

In deze studies wordt, vanuit diverse invalshoeken, gepleit voor een verschuiving van €4 miljard van rijksbelastingen (loon- en inkomstenbelasting) naar gemeentebelastingen. Voor deze zgn. belastingschuif genoemde argumenten zijn versterking van de lokale democratie, vergroting van doelmatigheid en verlaging van de lasten op arbeid, met een positief effect op de werkgelegenheid. Het maken van keuzes en beslissingen hierover is een taak van het kabinet. Eind 2015 zegde het vorige kabinet toe om vóór de zomer van 2016 met voorstellen te komen voor een hervorming/uitbreiding van het lokale belastinggebied.

Per brief van 24 juni 2016 heeft het kabinet bouwstenen gepresenteerd hoe zo'n hervorming vormgegeven zou kunnen worden. De gepresenteerde bouwstenen hebben in de afgelopen regeerperiode niet tot besluitvorming geleid. Het is aan het huidige kabinet hieraan invulling te geven.

c. Ontwikkelingen in de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ)

De WOZ-waarde wordt steeds meer een belangrijk gegeven in het dagelijks leven. Naast dat deze wordt gebruikt voor de heffing van inkomsten-, vermogens-, vennootschaps-, erf-, onroerende-zaakbelasting en watersysteemheffing, wordt deze ook vaker gebruikt in de commerciële sfeer, zoals door banken bij het verstrekken of oversluiten van hypotheek.

Ook speelt de WOZ-waarde een grotere rol bij het bepalen van de maximale huurprijs. Dit is voornamelijk het geval bij huurwoningen in de gereguleerde sector.

Gelet op het bovenstaande en de verwachting van de wetgever dat een transparantere WOZ-waarde van woningen bijdraagt aan de acceptatie van de WOZ-waarde door burgers en aan een verbetering van de kwaliteit van die WOZ-waarde zijn is een wet aangenomen die bepaalt dat WOZ-waarden van woningen openbaar moeten zijn. Immers door de openbaarheid kan de belanghebbende veel beter de WOZ-waarde van de eigen woning vergelijken met die van woningen in de omgeving. Daarmee krijgt deze beter inzicht in de wijze waarop verschillen tussen de woningen ook door de gemeente zijn vertaald in verschillen in de WOZ-waarde. Het onderling vergelijken van woningen is een belangrijk uitgangspunt voor de taxatie van woningen.

Onze gemeente is in 2017 aangesloten op een landelijke voorziening van waaruit via WOZ-waardeloket online voor heel Nederland van alle woningen de WOZ-waarden zijn te raadplegen.

Het vaststellen van de WOZ-waarden gebeurt voor in de gemeente Papendrecht en andere Drechtsteden door Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden (GBD). Over de totstandkoming van de WOZ-waarde van woningen heeft de GBD een helder filmpje, WOZ Waarde Helder, uitgebracht. Ook Vereniging Eigen Huis gebruikt dit filmpje in berichtgeving en op de website.

d. Precariobelasting van nutsnetwerken

Er bestond lange tijd onduidelijkheid over het afschaffen van precariobelasting op kabels, buizen en leidingen van nutsbedrijven. 1 juli 2017 is wetgeving in werking getreden die bepaald dat gemeenten geen precariobelasting meer kunnen heffen over netwerken van nutsbedrijven.

Er is wel een overgangsregeling. Gemeenten die op 10 februari 2016 een tarief hadden voor nutsnetwerken kunnen tot en met 2021 precariobelasting hiervan blijven heffen. Hierbij geldt wel dat die gemeenten maximaal het tarief in rekening kunnen brengen dat gold op 10 februari 2016.

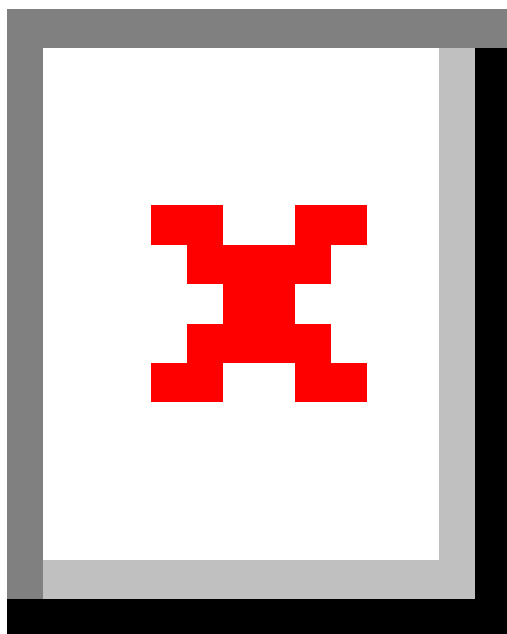
e. Kostendekkendheid heffingen

In 2016 is het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) aangepast. Met ingang van de begroting 2017 dient inzichtelijk te worden gemaakt hoe bij de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden.

Gemeentelijke belastingopbrengsten (bedragen x € 1.000)

Onderstaande tabel is een overzicht van de gerealiseerde opbrengsten over 2017 en, ter vergelijking, 2016. Wij merken op dat de verschillen tussen de verantwoording 2016 en 2017 geen indicatie geven van de stijging of daling van de tarieven, maar van de totale opbrengst. Factoren zoals ontwikkelingen in de WOZ-waarde en areaaluitbreiding spelen bij de onroerende-zaakbelastingen een belangrijke rol. Meer of minder afgegeven omgevingsvergunning kunnen de opbrengst leges sterk beïnvloeden.

Overzicht inkomsten die op basis van door de raad vastgestelde belastingverordeningen zijn gegenereerd (x € 1.000)

Heffingen woonlasten (lokale lastendruk)

Tot de woonlasten worden gerekend de OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. De woonlasten vormen het grootste deel van de opbrengst uit de gemeentelijke heffingen en daarmee grotendeels de lokale lastendruk.

In de volgende tabel wordt over de laatste vijf jaren de ontwikkeling van de woonlasten weergegeven. De OZB is berekend op basis van de geactualiseerde gemiddelde woningwaarde.

Bij de berekening van de woonlasten is uitgegaan van een eigen woning die wordt bewoond door een gezin. De gemiddelde woningwaarde is de basis voor berekening van de aanslag OZB. Deze waarde is berekend naar de peildatum 1 januari van het voorgaande jaar. De WOZ-waarden 2017 zijn dus

berekend naar de waardepeildatum 1 januari 2016. De gemiddelde WOZ-waarden zijn ontleend aan de geactualiseerde gegevens uit de WOZ-administratie. Uit bovenstaande tabel kan worden geconcludeerd dat de woonlasten in onze gemeente in 2017 ten opzichte van 2016 met 16% zijn gedaald. Hieronder treft u per heffing een toelichting aan.

Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

De onroerende-zaakbelastingen (OZB) is na de Algemene Uitkering uit het gemeentefonds de belangrijkste inkomstenbron voor de gemeente. Deze heffing bestaat uit een eigenarenbelasting voor zowel woningen als niet-woningen en een gebruikersbelasting voor niet-woningen (bedrijven, enz.). De opbrengst vloeit naar de algemene middelen van de gemeente. De gemeenteraad bepaalt de tarieven en daarmee de door belastingplichtigen te betalen belasting. De heffingsgrondslag is de waarde van de onroerende zaak. Deze wordt vastgesteld op basis van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ). Voor de WOZ-waarden 2017 gelden de WOZ-waarden met als waardepeildatum 1 januari 2016. Sinds 2009 is de verschuldigde OZB een percentage van de waarde van de onroerende zaak. De volgende tabel geeft weer hoe de OZB-tarieven zich in de afgelopen jaren hebben ontwikkeld.

Uitgangspunt bij het bepalen van de tarieven 2017 was de raming 2016. Bij vaststelling van de tarieven is, naast de beleidsuitgangspunten voor 2017, rekening gehouden met de ontwikkeling van de WOZ-waarden. Bij een waardedaling, zoals t/m 2015 het geval was, moest het tarief met een vergelijkbaar percentage verhoogd om een gelijkblijvende OZB-opbrengst te realiseren. Bij een waardestijging daarentegen moet het tarief worden verlaagd voor een gelijkblijvende opbrengst. Anders gezegd: bij gemiddeld 2% stijging van de WOZ-waarden moet het tarief met ca. 2% worden verlaagd om een gelijkblijvende opbrengst te verkrijgen.

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven ter dekking van de kosten voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. Wettelijk uitgangspunt is dat de opbrengst niet hoger mag zijn dan de kosten voor inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval.

In Papendrecht is dit niet kostendekkend gebeurd. Dit blijkt uit onderstaande berekening.

Rioolheffing

Rioolheffing is een vergoeding ter dekking van kosten die gemeenten maken voor haar rioolstelsel. Ook de kosten van de nieuwe wettelijke watertaken, zoals zorgplicht voor stedelijk afvalwater, hemelwater en structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand kunnen hiermee bekostigd worden. Welke kosten worden verhaald dient met het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) te zijn vastgesteld.

In Papendrecht is dit kostendekkend gebeurd. Dit blijkt uit onderstaande berekening.

Papendrecht heft uitsluitend van eigenaren van panden. Bepalend daarbij is de situatie van 1 januari. Het tarief is een vast bedrag per aansluiting.

Vergelijking andere gemeenten

Om inzicht te krijgen in het algemene verloop van de hoogte van de woonlasten is het goed een vergelijking met andere gemeenten te maken. Ook het landelijk gemiddelde is hierin opgenomen.

Vergelijking van woonlasten kan worden gemaakt met de Drechtstedengemeenten. Deze is gebaseerd op de actuele gegevens van de Digitale Atlas van de lokale lasten 2017 op www.coelo.nl en geeft de woonlasten van een meerpersoonshuishouden weer. De woonlasten in 2017 in Alblasterdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht laten zich samenvatten in onderstaand schema (x € 1).

Overige lokale heffingen

Precariobelasting:

Precariobelasting wordt geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Het is een zuivere belasting, ofwel een ongebonden heffing. Door de controle gaat van deze belasting ook een regulerende werking op het gebruik van de openbare ruimte uit. Het is een zuivere belasting. De opbrengst is sterk afhankelijk van wisselende activiteiten in de openbare buitenruimte. Onze gemeente heeft de vergoeding voor het gebruik van gemeentegrond niet geregeld in een verordening precariobelasting, maar kent daarvoor een privaatrechtelijke tarieventabel. Wel heft onze gemeente met ingang van 2016 precariobelasting over kabels en leidingen van nutsbedrijven in gemeentegrond. Voorheen was dit niet mogelijk omdat dit was geregeld middels concessieovereenkomsten.

Kwijtscheldingen

Als een belastingplichtige wegens financiële omstandigheden niet in staat is een belastingaanslag geheel of gedeeltelijk te betalen, kan gehele of gedeeltelijke kwijtschelding worden verleend. De regels voor het toekennen worden bepaald door de rijksoverheid. Deze regels komen erop neer dat kwijtschelding mag worden verleend aan belastingplichtigen die een inkomen hebben dat niet hoger is dan 90% van de bijstandsnorm. Gemeenten mogen hierin afwijken, dat deze inkomensgrens wordt verruimd naar 100% van de bijstandsnorm. Onze gemeente hanteert de 100%-norm, wat betekent dat inwoners met een inkomen op bijstandsniveau in beginsel voor kwijtschelding in aanmerking komen. Wel vindt een vermogenstoets plaats. Een groot deel van de kwijtscheldingen is geautomatiseerd getoetst. Het doel hiervan is om zo de administratieve lasten voor de burger te verminderen. De volgende tabel geeft weer hoeveel kwijtschelding voor 2017 is geraamd en verleend.

5. Grondbeleid

5. Grondbeleid

Algemeen

Het grondbeleid van de gemeente Papendrecht is ondersteunend aan het ruimtelijk beleid zoals dat onder andere in de Structuurvisie, de Dijkvisie, de Visie op het Groen-Blauwe Netwerk en diverse andere regionale en lokale sectorale visies wordt benoemd. Formeel kent Papendrecht een actief grondbeleid om de doelstellingen uit deze visies te realiseren. In de praktijk is sturing via grond in Papendrecht beperkt. Vrijwel de gehele gemeente is volgebouwd en er is nog slechts één, relatief kleine, uitleglocatie in ontwikkeling. De gemeente heeft, in vergelijking met andere gemeenten, relatief weinig grond in eigendom en er wordt vrijwel niet actief aangekocht. Een randvoorwaarde bij het grondbeleid is namelijk dat er geen onaanvaardbaar maatschappelijk en/of economisch risico gelopen wordt. Het voornemen was om het Grondbeleid in 2017 te actualiseren, maar dit zal pas plaatsvinden in 2018.

Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen gaat het niet meer om grote uitleggebieden maar om herontwikkeling binnen bestaand stedelijk gebied. Dat betekent automatisch dat er veel meer belanghebbenden zijn met ook nog eens een grotere diversiteit aan belangen. Ontwikkelingen zijn daardoor complexer, vragen meer (ambtelijke) inzet en de uitkomsten zijn minder zeker. Steeds vaker wordt gebruik gemaakt van 'anterieure overeenkomsten' waarmee op voorhand kosten verhaald kunnen worden op particuliere initiatiefnemers.

De woningmarkt presteerde in 2017 sterk en er is veel belangstelling voor nieuwbouw. De projecten Land van Matena en Tiendzone zijn op de markt gekomen en de kooprijontwikkeling op de woningmarkt aanhoudt zullen deze projecten binnen afzienbare tijd afnemers hebben gevonden. Qua planning is er veel vertraging ontstaan door de problematiek rond de aanwezigheid van de stof PFOA in de bodem.

In de loop van 2017 is geconstateerd dat het aantal nieuwe initiatieven vanuit de markt stagneert. Zelf tracht de gemeente projecten uit te lokken door voor sommige locaties schetsen op te stellen voor mogelijke ontwikkelingen. Vaak gaat het om locaties waar de gemeente zelf grond of verouderd vastgoed in eigendom heeft maar waar alleen in samenwerking met naastliggende eigenaren resultaat geboekt kan worden. Maar net zo goed gaat het ook om locaties waar de gemeente geen grond in eigendom heeft. Desondanks blijkt dat het aantal private initiatieven achter is gebleven met de geprognosticeerde behoefte aan woningen.

De beperkte hoeveelheid grond in eigendom maakt dat de financiële risico's overzichtelijk zijn. In 2017 zijn de risico's afgenomen omdat er meer zekerheid is ontstaan over de realisatie van de projecten. De financiële risico's in grondexploitaties manifesteren zich voor de gemeente nog vooral bij het complex Centrum en het complex Land van Matena. Deze risico's kunnen opgevangen worden binnen de hiervoor aangelegde financiële reserves (Risicoreserve grondexploitaties en Reserve stedelijke vernieuwing).

Werkwijze

De gemeente heeft, om de ontwikkelingen in het centrum mogelijk te maken, in het verleden een aantal panden aangekocht waardoor bouwgrond ter beschikking kwam. Nu de Centrumplannen vrijwel gereed zijn, hebben deze panden geen functie meer in de grondexploitatie. In 2017 zijn daarom voorbereidingen getroffen deze locaties te ontwikkelen of te verkopen.

Meerjarenperspectief Grondexploitaties

De exploitatieberekeningen worden jaarlijks herzien. Enerzijds wordt teruggeblikt op de daadwerkelijke inkomsten en uitgaven ten opzichte van de ramingen, anderzijds wordt vooruitgekeken. Door middel van taxaties worden de ingeschatte opbrengsten opnieuw gewaardeerd en de ramingen voor de nog uit te voeren werkzaamheden worden geactualiseerd. Ook wordt gekeken naar de fasering en de looptijd van het project en worden de parameters voor rente en inflatie opnieuw beoordeeld. Voor de berekening van de financieringslasten werd in 2017 uitgegaan van een rentepercentage van 1,90 bij een positieve boekwaarde (uitgaven groter dan de inkomsten) en negatieve boekwaarde (inkomsten groter dan uitgaven). Voor de doorkijk worden de percentages gehanteerd conform de richtlijnen van het BBV. Bij de jaarrekening is het percentage uitgekomen op

1,85. De projecten Fokker en Aalscholver zijn in 2017 boekhoudkundig afgesloten en zullen in 2018 volledig zijn opgeleverd.

Het overzicht van de gebruikte parameters voor de kosten- en opbrengstenstijgingen is als volgt:

	2017	2018	2019	2020	2021 e.v.
kostenstijging	2,5%	2,5%	2,0%	2,0%	2,0%
opbrengstenstijging woningbouw	taxatie 4%	2,5%	2,0%	2,0%	
opbrengstenstijging niet woningbouw	1,3%	1,5%	2,0%	2,0%	2,0%

Na het wegvallen van het complex centrum (met een negatieve boekwaarde) slaat de grondexploitatie om naar winstgevendheid. Dit zal op termijn leiden tot winstbelasting. In het begrotingsperspectief is deze buiten beschouwing gelaten.

Niet in exploitatie genomen gronden

Strategische grondaankopen zijn opgenomen bij de materiële vaste activa.

In exploitatie genomen gronden

Jaarlijks worden de exploitatieberekeningen van complexen geactualiseerd. Voor complexen waar een tekort wordt verwacht, wordt een voorziening gevormd. In de onderstaande tabel is een prognose van het totaal in exploitatie genomen gronden opgenomen. Het totaal verwachte resultaat bedraagt, conform verwachting, afgerond € 24 miljoen negatief.

Verloop van het totaal van in exploitatie genomen gronden

Winstneming

Op de complexen Sportcentrum, Aalscholver, Fokker en Land van Matena is op basis van het BBV winst genomen. In totaal betreft het een bedrag van ca € 1,35 miljoen. Omdat het complex Land van Matena om is geslagen naar winstgevend op eindwaarde is de verliesvoorziening van circa € 200.000 overbodig en valt vrij.

Risicobepaling en -reserve grondexploitaties

In lijn met de nota grondbeleid worden risico's in de grondexploitatie per complex geïnventariseerd. Van deze risico's wordt een inschatting gemaakt hoe groot de kans is dat een bepaald risico zich voordoet. Uitgangspunt bij het bijstellen van de exploitatieberekening is dat risico's waarvan de kans dat het zich voordoet groter dan of gelijk is aan 50% volledig worden verwerkt in de exploitatieopzet van het betreffende complex.

Risico's worden situationeel beoordeeld en afhankelijk van het ingeschatte risico voorzien van een wegingsfactor. Voor deze wegingsfactor wordt 10%, 20%, 30% en 40% gehanteerd. Het totaal gewogen risico (risicobedrag x kans) is berekend op € 2,6 miljoen. Indien de risico's daadwerkelijk optreden is de Risicoreserve Grondexploitaties beschikbaar en voldoende om deze op te vangen. Het saldo van de Risicoreserve bedraagt € 4,2 miljoen (na winstname en vrijval voorziening). De risicoreserve komt daarmee boven het noodzakelijke niveau.

Het tekort in de grondexploitatie Centrum is stabiel. Na verrekening van de mutaties kan de risicoreserve met bijna € 1,7 miljoen vrijvallen.

Meerjarenbegroting 2018- 2024

De budgetten van de grondexploitatie zijn onderdeel van de gemeentebegroting. In de onderstaande tabel is een specificatie per kostensoort opgenomen van de verwachte uitgaven en inkomsten.

Totaal grondexploitaties per 01-01-2018

6. Verbonden Partijen

6. Verbonden Partijen

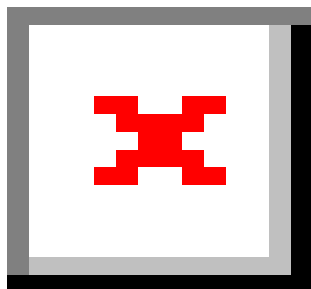
Inleiding

De uitvoering van een aantal gemeentelijke taken is overgedragen aan verbonden partijen. De gemeente ervaart een duidelijke meerwaarde van samenwerking met deze partijen. Met behoud van eigen karakter en identiteit zal continuering van regionale samenwerking plaatsvinden. Hoewel de gemeente de taken niet meer zelf uitvoert, blijft zij hiervoor wel verantwoordelijk.

Uitgangspunt is dat verbonden partijen een bijdrage leveren aan het gemeentelijk beleid. Waar verbonden partijen betrokken zijn bij de uitvoering van de speerpunten uit het collegeakkoord wordt hier extra op toegezien. Uiteraard wordt hierbij wel gekeken naar de mate van invloed. Waar de gemeente relatief weinig invloed heeft wordt minder gestuurd. Hierdoor kan de (ambtelijke) capaciteit gericht worden ingezet op verbonden partijen waar invloed groter is.

In de raadsvergadering van december 2017 heeft de raad de nota verbonden partijen vastgesteld. Op basis van de nota zal jaarlijks, bij het opstellen van de begroting, de gewenste sturing per verbonden partij worden bepaald. Daarnaast kan de raad iedere vierjaar met het coalitieakkoord, danwel tussentijds, accenten leggen en de gewenste mate van sturing bepalen. In 2018 zal de gewenste sturing per verbonden partij worden geïnventariseerd.

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Het financiële belang bestaat uit de middelen die aan de verbonden partij beschikbaar zijn gesteld en die niet verhaalbaar zijn bij een faillissement van de verbonden partij, dan wel uit een bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Het bestuurlijk belang verwijst naar hetzij de zeggenschap uit hoofde van vertegenwoordiging in bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht. Hieronder wordt een opsomming gegeven van dergelijke samenwerkingsverbanden:

Deze paragraaf geeft inzicht in de betrokkenheid van de gemeente Papendrecht bij door verbonden partijen uit te voeren taken en processen. Vanwege de vaak aanmerkelijke bestuurlijke en financiële belangen blijft inzicht in en effectieve sturing op deze verbonden partijen gewenst. Voor de beleidsmatige ontwikkelingen wordt verwezen naar de betreffende programma's.

Per verbonden partij wordt volgens de stoplichtenmethode in beeld gebracht welke risico's de gemeente loopt in haar financiële, informatieverstrekende en bestuurlijke relatie met de verbonden partij. Ook algemene omstandigheden, bijvoorbeeld 'jonge' regeling, worden meegewogen. Indien er geen opmerking over het risico is, is het stoplicht groen. Kunnen enkele opmerkingen gemaakt worden, kleurt het stoplicht oranje. Mocht de relatie met de verbonden partij risicovol zijn dan is het stoplicht rood. De risico's van de verbonden partijen zijn (nader) toegelicht in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

In tabel 1 is een overzicht opgenomen van de bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen 2017. De tabel geeft ook inzicht in de overige verbonden partijen en het in het boekjaar ontvangen dividend.

Gezien de omvang en de diversiteit van de verschillende onderdelen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden (GRD) is in tabel 2 een nadere detaillering van de bijdrage per dienst weergegeven.

Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden

1.	Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden
Vestigingsplaats	Dordrecht/Sliedrecht/Zwijndrecht
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Onderdelen	<ul style="list-style-type: none"> · Bureau Drechtsteden, Servicecentrum Drechtsteden (SCD), Sociale Dienst Drechtsteden (SDD), Ingenieursbureau Drechtsteden (IBD); · Gemeentelijke Belastingdienst Drechtsteden (GBD); Sliedrecht · Onderzoekscentrum Drechtsteden (OCD): Zwijndrecht.
Doel	<p>1. Drechtsteden heeft tot doel, binnen de kaders als genoemd in en voortvloeiend uit deze regeling, draagvlak te creëren voor een evenwichtige ontwikkeling van het gebied.</p> <p>2. Ter verwezenlijking van de in het vorige lid genoemde doelstelling behartigt Drechtsteden, met inachtneming van de autonomie van de deelnemende gemeenten, de gemeenschappelijke regionale belangen op de volgende terreinen:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Economie en bereikbaarheid (economie, grondzaken, bereikbaarheid, recreatie en toerisme) b. Fysiek (volkshuisvesting, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en ruimtelijk beheer, milieu, water, groen, publieke infrastructuur, beheer

1.	Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden		
	<p>basisregistraties en verkeersveiligheid)</p> <p>c. Sociaal (sociale zekerheid en -ontwikkeling, sociale werkvoorziening, kennisinfrastructuur, sport en cultuur)</p> <p>d. Bestuurlijke ontwikkeling en grotestedenbeleid</p> <p>e. Staf- en ondersteunende diensten en de bedrijfsvoering</p> <p>f. Sociaal-geografisch onderzoek</p> <p>g. De uitvoering van de belastingheffing en -invordering.</p> <p>3. Naast de in het tweede lid genoemde belangen heeft Drechtsteden als doelstelling zorg te dragen voor:</p> <p>a. de efficiënte en effectieve heffing en invordering van belastingen, voor de heffing en invordering waarvan de gemeenteraden van de gemeenten belastingverordeningen en kwijtscheldingsregels hebben vastgesteld, elk voor zover het hun gebied betreft</p> <p>b. de uitvoering van de WOZ waaronder tevens wordt begrepen de administratie van vastgoedgegevens en het verstrekken van vastgoedgegevens aan de deelnemers en derden, elk voor zover het hun gebied betreft</p>		
Openbaar belang	<p>Het in algemene zin behartigen van regionale belangen op het terrein van: economie en bereikbaarheid (economie, grondzaken, bereikbaarheid, recreatie en toerisme), fysiek (volkshuisvesting, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en ruimtelijk beheer, milieu, water, groen en publieke infrastructuur), sociaal (sociale zekerheid en -ontwikkeling, sociale werkvoorziening, kennisinfrastructuur, sport en cultuur), bestuurlijke ontwikkeling en grotestedenbeleid, staf- en ondersteunende diensten en de bedrijfsvoering, sociaal-geografisch onderzoek, uitvoering van de belastingheffing en -invordering.</p>		
Financieel belang	<p>De gemeente betaalt jaarlijks afhankelijk van het onderdeel en de activiteit een bijdrage. Verwezen wordt naar de tabellen 1 en 2 bijdragen gemeenschappelijke regelingen.</p>		
Bestuurlijk belang	<p>Vertegenwoordiging door wethouder A.J. van Eekelen in het Drechtstedenbestuur. Daarnaast heeft elke fractie van de gemeenteraad een lid aangewezen, die namens de gemeente Papendrecht zitting heeft in de Drechttraad.</p>		
Deelnemende partijen	<p>Alblasserdam, Dordrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Papenrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht.</p>		

1.	Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden		
Kerncijfers	Jaarresultaat 2017	€ 1.842.000	
		31-12-2017	31-12-2016
	Eigen vermogen	€ 1.902.000	€ 7.045.000
	Vreemd vermogen	€ 50.427.000	€ 72.540.000
Relatie met programma	1. Samenleving 2. Ruimte 3. Bestuur en regio 4. Algemene dekkingsmiddelen		
Achtergrondinformatie	<p>Via de taakstelling 3^e ronde Trap af heeft de GR met een bedrag van € 2,2 mio invulling gegeven aan het behalen van deze taakstelling.</p> <p>Het uitkeringsbestand binnen de SDD kent een lichte daling ten opzichte van 2016. In Drechtstedenverband heeft de sociale dienst veel inwoners geplaatst via Baanbrekend Drechtsteden, maar ook het aantal inwoners dat een aanvraag heeft gedaan daalde sterk. Deze instroom was significant lager.</p> <p>Een belangrijke activiteit in 2017 is de opstelling van de 'Groeiagenda 2030' geweest. In juli is deze 'Groeiagenda 2030: Goed Leven in de Drechtsteden' aangeboden aan de Provincie Zuid-Holland en gedeeld met de Drechttraad.</p> <p>In 2017 is de feitelijke inbedding van Hardinxveld-Giessendam voorbereid. Vanaf 1 januari 2018 maakt de gemeente deel uit van de GRD.</p>		
Kleur stoplicht	Oranje		
Website	www.drechtsteden.nl (vergaderstukken van de Drechttraad zijn op de site raadpleegbaar).		

Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid

2.	Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid		
Vestigingsplaats	Dordrecht		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Onderdelen	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zuid-Holland Zuid (GGD), Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten (BLVS), Serviceorganisatie Jeugd, Regionale Ambulancevoorziening.		
Doel	<p>Het samenwerkingsverband heeft tot taak, vanuit het beginsel van verlengd lokaal bestuur, en met inachtneming van hetgeen in deze regeling is bepaald, een bijdrage te leveren aan het behartigen van gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten, teneinde een evenwichtige en voorspoedige ontwikkeling in het gebied te bevorderen.</p> <p>De behartiging van belangen geschiedt door het bepalen van de hoofdlijnen van gewenste ontwikkelingen door middel van sturing, ordening, integratie en in voorkomende gevallen uitvoering ter zake van de taakvelden publieke gezondheid, onderwijs en jeugd.</p>		
Openbaar belang	Het in algemene zin behartigen van belangen op het terrein van volksgezondheid, jeugd, onderwijs en welzijn.		
Financieel belang	Voor de bijdrage in de gemeenschappelijke regeling wordt verwezen naar tabel 1 - Bijdragen gemeenschappelijke regelingen.		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het algemeen bestuur door wethouder J. R. Reuwer-Verheij.		
Deelnemende partijen	Alblasserdam, Binnenmaas, Cromstrijen, Dordrecht, Giessenlanden, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Korendijk, Leerdam, Molenwaard, Oud-Beijerland, Papendrecht, Sliedrecht, Strijen, Zederik en Zwijndrecht.		
Kerncijfers	Jaarresultaat 2017	€ 130.000	
		31-12-2017	31-12-2016

2.	Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid		
	Eigen vermogen	€ 3.298.000	€ 4.963.000
	Vreemd vermogen	€ 85.441.000	€ 83.240.000
Relatie met programma	1. Samenleving		
Achtergrondinformatie	<p>De afgelopen jaren hebben bij de dienst Gezondheid & Jeugd in het teken gestaan van het op orde brengen van de financiën van de dienst. Er is inmiddels sprake van een sluitend financieel meerjarenperspectief, en er is ook een meerjarenbeleidsplan voor de dienst vastgesteld.</p> <p>Ten aanzien van de RAV (Regionale Ambulancevoorziening) hebben de voorbereidingen van de herpositionering plaatsgevonden. Hierbij is nadrukkelijk een coöperatieve samenwerking gezocht met het Traumacentrum van het Erasmus medisch Centrum (EMC) en het Albert Schweitzerziekenhuis (ASZ) om de uitdagingen van de komende jaren binnen de regio het hoofd te kunnen bieden.</p> <p>De deelnemende gemeenten hebben een extra gemeentelijke bijdrage van € 1,7 miljoen geleverd om de capaciteitsproblemen van Veilig Thuis en het Crisis Interventieteam (CIT) op te lossen.</p> <p>Het tekort van € 5,4 miljoen voor het overgrote deel veroorzaakt door de gedaalde rijksbijdragen en de gestegen vraag naar jeugdhulp is gemeentelijk bijgepast.</p> <p>In het meerjarenperspectief van de Serviceorganisatie wordt een doorkijk gegeven voor de komende jaren, zowel als het gaat om de financiële ontwikkelingen als de benodigde transformatie.</p>		
Kleur stoplicht	Oranje		
Website	www.dienstgezondheidjeugd.nl		

Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

3.	Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid		

3.	Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid		
Vestigingsplaats	Dordrecht		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doel	De regeling wordt getroffen ter ondersteuning van de deelnemers bij de uitvoering van hun taken op het gebied van het omgevingsrecht in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, alsmede de taken op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.		
Openbaar belang	Veiligheid, gezondheid, duurzaamheid en leefbaarheid.		
Financieel belang	Voor de bijdrage in de gemeenschappelijke regeling wordt verwezen naar tabel 1 - Bijdragen gemeenschappelijke regelingen.		
Bestuurlijk belang	Gemeente wordt in het algemeen bestuur door wethouder C. Koppens vertegenwoordigd. Op voordracht van de colleges van de gemeenten Alblasterdam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht vertegenwoordigt de heer A. Kraijo, wethouder uit Alblasterdam de Drechtsteden in het dagelijks bestuur.		
Deelnemende partijen	Alblasterdam, Binnenmaas, Cromstrijen, Dordrecht, Giessenlanden, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Korendijk, Leerdam, Molenwaard, Oud-Beijerland, Papendrecht, Sliedrecht, Strijen, Zederik, Zwijndrecht en de provincie Zuid-Holland.		
Kerncijfers	Jaarresultaat 2017	€ 1.022.000	
		31-12-2017	31-12-2016
	Eigen vermogen	€ 2.873.000	€ 3.125.000
	Vreemd vermogen	€ 9.907.000	€ 4.906.000
Relatie met programma	2. Ruimte		

3.	Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
Achtergrondinformatie	In 2017 is een vereenvoudiging van het financieringsmodel doorgevoerd. Het nieuwe financieringsmodel vergroot de transparantie en verbetert de sturingsmogelijkheden van de opdrachtgevers. Zo worden producten en diensten zoveel mogelijk opgenomen in de individuele jaarprogramma's van gemeenten en provincie.
Kleur stoplicht	Groen
Website	www.ozhz.nl

Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

4.	Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid
Vestigingsplaats	Dordrecht
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Onderdelen	<ul style="list-style-type: none"> · Regionale Brandweer Zuid-Holland Zuid: Dordrecht. · Geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR). · Regionale Ambulance Voorziening Zuid-Holland Zuid (RAV) (BV): Zwijndrecht.
Doel	Het openbaar lichaam heeft tot doel de brandweezorg, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen met behoud van lokale verankering bestuurlijk en operationeel op regionaal niveau te integreren, teneinde een doelmatige en slagvaardige hulpverlening te verzekeren, mede op basis van een gecoördineerde voorbereiding.

4.	Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid														
Openbaar belang	Het in algemene zin behartigen van belangen op het terrein van: regionale brandweer, centrale post ambulancevervoer, geneeskundige hulpverlening, openbare orde en veiligheid.														
Financieel belang gemeente	De gemeente betaalt jaarlijks afhankelijk van onderdeel en activiteit een bijdrage. Voor de bijdrage in de gemeenschappelijke regeling wordt verwezen naar tabel 1 - Bijdragen gemeenschappelijke regelingen.														
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. Burgemeester A.J. Moerkerke vertegenwoordigt de gemeente in het algemeen bestuur.														
Deelnemende partijen	Alblasserdam, Binnenmaas, Cromstrijen, Dordrecht, Giessenlanden, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Korendijk, Leerdam, Molenwaard, Oud-Beijerland, Papendrecht, Sliedrecht, Strijen, Zederik en Zwijndrecht.														
Kerncijfers	<table border="1"> <tr> <td>Jaarresultaat 2017</td> <td>€ 3.046.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2017</td> <td>31-12-2016</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 7.285.000</td> <td>€ 7.288.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 63.875.000</td> <td>€ 66.887.000</td> </tr> </table>			Jaarresultaat 2017	€ 3.046.000			31-12-2017	31-12-2016	Eigen vermogen	€ 7.285.000	€ 7.288.000	Vreemd vermogen	€ 63.875.000	€ 66.887.000
Jaarresultaat 2017	€ 3.046.000														
	31-12-2017	31-12-2016													
Eigen vermogen	€ 7.285.000	€ 7.288.000													
Vreemd vermogen	€ 63.875.000	€ 66.887.000													
Relatie met programma	3. Bestuur en regio														
Achtergrondinformatie	<p>Het jaar 2017 is het eerste jaar waarin de gevolgen van het meerjarenperspectief (MJP) doorwerken in de begroting. Door de genomen (en de te nemen) maatregelen in het kader van het MJP is het ondanks een aantal exogene ontwikkelingen niet nodig geweest de gemeentelijke bijdrage aan de VRZHZ te verhogen.</p> <p>In 2017 is het project voor een nieuwe kostenverdeelsystematiek opgepakt met als doelstelling het realiseren van een voor alle gemeenten transparante en uniforme wijze van kostentoedeling. Instemming van de verdeelsystematiek heeft in het Algemeen Bestuur van februari 2018</p>														

4.	Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid
	plaatsgevonden.
Kleur stoplicht	Oranje
Website	www.vrzhz.nl (vergaderstukken van het algemeen bestuur zijn op de site raadpleegbaar).

Gemeenschappelijke Regeling Drechtwerk

5.	Gemeenschappelijke Regeling Drechtwerk
Vestigingsplaats	Dordrecht
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Doel	Het openbaar lichaam behartigt de belangen van de gemeenten op het terrein van de sociale werkvoorziening en geeft in opdracht van de gemeenten uitvoering aan de in de wet en in deze regeling genoemde taken.
Openbaar belang	Mogelijk maken dat mensen met een arbeidshandicap kunnen werken naar vermogen.
Financieel belang	Voor de bijdrage in de gemeenschappelijke regeling wordt verwezen naar tabel 1. De algemene bijdrage per gemeente wordt bepaald op basis van het aantal geplaatste werknemers, afkomstig uit de betreffende gemeente, op 1 januari van het boekjaar.
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het algemeen bestuur door wethouder J. R. Reuwer-Verheij.

5.	Gemeenschappelijke Regeling Drechtwerk		
Deelnemende partijen	Alblasserdam, Dordrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht.		
Kerncijfers	Jaarresultaat 2017	€ 784.000	
		31-12-2017	31-12-2016
	Eigen vermogen	€ 1.193.000	€ 1.224.000
	Vreemd vermogen	€ 30.711.000	€ 32.212.000
Relatie met programma	1. Samenleving		
Achtergrondinformatie	<p>Grotendeels door niet vanuit Drechtwerk beïnvloedbare factoren (stijgende salariskosten/afname rijkssubsidie) zijn de tekorten opgelopen. Drechtwerk heeft actie ondernomen door deelname aan een landelijke lobby en het opstellen van een actieplan om het beïnvloedbare tekort terug te brengen. Drechtwerk heeft de gemeenten over de voortgang geïnformeerd. De tekorten hebben een structureel karakter. De ingeslagen weg met het volledig buiten de GR plaatsen van alle werkzaamheden wordt herijkt.</p> <p>Drechtwerk heeft geen weerstandsvermogen, mede vanuit het perspectief, dat de deelnemende gemeenten als eigenaren risicodragend zijn.</p>		
Kleur stoplicht	Oranje		
Website	www.drechtwerk.nl		

Gemeenschappelijke Regeling Bureau Openbare Verlichting Lek-Merwede

6.	Gemeenschappelijke Regeling Bureau Openbare Verlichting Lek-Merwede
-----------	--

Vestigingsplaats	Hardinxveld-Giessendam														
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling														
Doel	Doel is het behartigen van de gemeenschappelijke en afzonderlijke belangen van de gemeenten op het gebied van het beheren en in stand houden van de openbare verlichting van de gemeenten.														
Openbaar belang	Het beheren en in stand houden van de openbare verlichting.														
Financieel belang	Voor de bijdrage in de gemeenschappelijke regeling wordt verwezen naar tabel 1 - Bijdragen gemeenschappelijke regelingen. De gemeentelijke bijdrage bestaat uit een bedrag dat wordt berekend op basis van het aantal lichtobjecten, dat zich op het grondgebied van de gemeente bevindt.														
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het algemeen bestuur en dagelijks bestuur door wethouder C. Koppenol.														
Deelnemende partijen	Giessenlanden, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Leerdam, Vianen Hendrik-Ido-Ambacht, Molenwaard, Papendrecht, Krimpenerwaard, en Zederik.														
Kerncijfers	<table border="1"> <tr> <td>Jaarresultaat 2017</td> <td>€ 7.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2017</td> <td>31-12-2016</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 142.000</td> <td>€ 166.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 210.000</td> <td>€ 86.000</td> </tr> </table>	Jaarresultaat 2017	€ 7.000			31-12-2017	31-12-2016	Eigen vermogen	€ 142.000	€ 166.000	Vreemd vermogen	€ 210.000	€ 86.000		
Jaarresultaat 2017	€ 7.000														
	31-12-2017	31-12-2016													
Eigen vermogen	€ 142.000	€ 166.000													
Vreemd vermogen	€ 210.000	€ 86.000													
Relatie met programma	2. Ruimte														
Achtergrondinformatie	-														
Kleur stoplicht	Groen														

Website	www.bureau-ovl.nl
----------------	--

Gemeenschappelijke Regeling Vuilverwerking Dordrecht en omstreken (Gevudo)

7.	Gemeenschappelijke Regeling Vuilverwerking Dordrecht en omstreken (Gevudo)		
Vestigingsplaats	Dordrecht		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doel	Gevudo bezit 529 aandelen van de N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland te Alkmaar (HVC) en behartigt en coördineert de belangen van de deelnemende gemeenten richting HVC.		
Openbaar belang	Afvalinzameling, - verwerking en straatreiniging.		
Financieel belang	Gevudo is aandeelhouder in de HVC met 529 aandelen op een totaal van 2.914 (18,15%). Gevudo heeft met ingang van 2015 haar gemeenschappelijke regeling aangepast, zij is nu een 'houdstermaatschappij': zij voert geen operationele taken meer uit.		
Bestuurlijk belang	Gemeente wordt in het algemeen bestuur vertegenwoordigd door wethouder C. Koppenol.		
Deelnemende partijen	Alblasserdam, Dordrecht, Giessenlanden, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Leerdam, Molenwaard, Papendrecht, Sliedrecht, Zederik en Zwijndrecht.		
Kerncijfers	Jaarresultaat 2017	€ 0	
		31-12-2017	31-12-2016
	Eigen vermogen	€ 30.000	€ 30.000
	Vreemd vermogen	€ 509.000	€ 529.000

7.	Gemeenschappelijke Regeling Vuilverwerking Dordrecht en omstreken (Gevudo)
Relatie met programma	2. Ruimte 4. Algemene dekkingsmiddelen
Achtergrondinformatie	-
Kleur stoplicht	Groen
Website	N.v.t.

Eneco groep NV

8.	Eneco Groep NV			
Vestigingsplaats	Rotterdam			
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap			
Doel	Doel is het op een betrouwbare, veilige en maatschappelijk verantwoorde wijze produceren en leveren van energie, warmte/ koude en gassen en daaraan gerelateerde producten aan particuliere en zakelijke klanten en samenwerking en deelneming in andere rechtspersonen.			
Openbaar belang	Energievoorziening			
Financieel belang	De gemeente is voor 0,68% aandeelhouder. Voor het dividend wordt verwezen naar het overzicht in de inleiding: Bijdragen gemeenschappelijke regelingen.			
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) door wethouder A.J. van Eekelen vertegenwoordigd.			
Deelnemende partijen	http://www.eneco.com/nl/organisatie/aandeelhouders/			
Kerncijfers	<table border="1"> <tr> <td>Jaarresultaat 2017</td> <td>€ 127.000.000</td> <td></td> </tr> </table>	Jaarresultaat 2017	€ 127.000.000	
Jaarresultaat 2017	€ 127.000.000			

8.	Eneco Groep NV		
		31-12-2017	31-12-2016
	Eigen vermogen	€ 2.866.000.000	€ 3.118.000.000
	Vreemd vermogen	€ 2.790.000.000	€ 1.955.000.000
Relatie met programma	0. Bestuur en ondersteuning		
Achtergrondinformatie	Per 1 februari 2017 is Eneco Groep gesplitst in een energiebedrijf Eneco Groep en een netwerkbedrijf Stedin Groep. In 2017 is door de aandeelhouderscommissie (AHC) onderzocht of de gemeenten het aandelenbelang willen houden of af bouwen. 75% heeft aangegeven af te willen bouwen, waaronder de gemeente Papendrecht. Half februari 2018 zijn er afspraken gemaakt tussen de AHC en Eneco over het vervolg van het verkoopproces. Afronding van het verkoopproces wordt in de loop van 2018 verwacht.		
Kleur stoplicht	Groen		
Website	www.eneco.com/nl		

Stedin groep NV

9.	Stedin Groep NV		
Vestigingsplaats	Rotterdam		
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap		
Doel	Stedin Groep zorgt voor een energienet in met name de Randstad aan particuliere en zakelijke klanten.		
Openbaar belang	Energievoorziening		

9.	Stedin Groep NV		
Financieel belang	De gemeente is voor 0,68% aandeelhouder. Voor het dividend wordt verwezen naar het overzicht in de inleiding: Bijdragen gemeenschappelijke regelingen.		
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) door wethouder A.J. van Eekelen vertegenwoordigd.		
Deelnemende partijen	https://www.stedin.net/over-stedin/over-stedin-groep/aandeelhouders		
Kerncijfers	Jaarresultaat 2017	€ 465.000.000	
		31-12-2017	31-12-2016
	Eigen vermogen	€ 2.082.000.000	€ 4.806.000.000
	Vreemd vermogen	€ 4.469.000.000	€ 4.990.000.000
Relatie met programma	0. Bestuur en ondersteuning		
Achtergrondinformatie	Per 1 februari 2017 is Eneco Groep gesplitst in een energiebedrijf (Eneco Groep) en een netwerkbedrijf (Stedin Groep). In de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON) is aangegeven dat gemeenten hun aandeel niet mogen vervreemden.		
Kleur stoplicht	Groen		
Website	https://www.stedin.net/		

Bank Nederlandse Gemeenten NV

10.	Bank Nederlandse Gemeenten NV

10.	Bank Nederlandse Gemeenten NV		
Vestigingsplaats	Den Haag		
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap		
Doelstelling	Kredietverlening aan de publieke sector		
Openbaar belang	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.		
Financieel belang	De gemeente Papendrecht is aandeelhouder van 6.318 aandelen. Het totaal aantal geplaatste aandelen bedraagt 55.690.720 aandelen.		
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AVA) vertegenwoordigd door wethouder A.J. van Eekelen.		
Deelnemende partijen	De BNG bank is een structuurvennootschap. Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.		
Kerncijfers	Jaarresultaat 2017	€ 393.000.000	
		31-12-2017	31-12-2016
	Eigen vermogen	€ 4.953.000.000	€ 4.486.000.000
	Vreemd vermogen	€ 135.072.000.000	€ 149.514.000.000
Relatie met programma	4. Algemene dekkingsmiddelen		
Achtergrondinformatie	-		
Kleur stoplicht	Groen		

10.	Bank Nederlandse Gemeenten NV
Website	www.bng.nl

Oasen NV

11.	Oasen NV														
Vestigingsplaats	Gouda														
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap														
Doel	Leveren van helder en betrouwbaar drinkwater														
Openbaar belang	Drinkwatervoorziening														
Financieel belang	De gemeente Papendrecht is aandeelhouder van 29 van de 748 aandelen (3,9%). De aandelen hebben een nominale waarde van € 455 per aandeel. Er zijn 748 aandelen geplaatst bij de gemeenten in het verzorgingsgebied van Oasen NV. Dit komt ongeveer neer op ongeveer 1 aandeel per 1.000 inwoners. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) bestaat uit vertegenwoordigers van aandeelhoudende gemeenten.														
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt vertegenwoordigd in de aandeelhoudersvergadering door wethouder M.C. Hoogland.														
Deelnemende partijen	http://www.oasen.nl/over-oasen/Paginas/aandeelhouders-artikel.aspx														
Kerncijfers	<table border="1"> <tr> <td>Jaarresultaat 2016</td> <td>€ 3.043.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2016</td> <td>31-12-2015</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 97.085.000</td> <td>€ 94.042.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 152.765.000</td> <td>€ 143.661.000</td> </tr> </table>			Jaarresultaat 2016	€ 3.043.000			31-12-2016	31-12-2015	Eigen vermogen	€ 97.085.000	€ 94.042.000	Vreemd vermogen	€ 152.765.000	€ 143.661.000
Jaarresultaat 2016	€ 3.043.000														
	31-12-2016	31-12-2015													
Eigen vermogen	€ 97.085.000	€ 94.042.000													
Vreemd vermogen	€ 152.765.000	€ 143.661.000													

Relatie met programma	4. Algemene dekkingsmiddelen
Achtergrondinformatie	-
Kleur stoplicht	Groen
Website	www.oasen.nl

Regionale Ontwikkelmaatschappij Drechtsteden

12.	Regionale Ontwikkelmaatschappij Drechtsteden
Vestigingsplaats	Dordrecht
Rechtsvorm	Binnen de ROM-D groep participeert gemeente Papendrecht direct in de: <ul style="list-style-type: none"> - naamloze vennootschap ROM-D holding (ROM-D Holding NV); - commanditaire vennootschap ROM-D Dordtse Kil III (ROM-D Dordtse Kill III CV).
Doel	Versterken en uitbouwen regionale economie.
Openbaar belang	Versterken en uitbouwen van de regionale economie door: uitgifte van kavels, ontwikkeling van bedrijventerreinen, revitalisering van bestaande bedrijventerreinen en promotie van de regio Drechtsteden, als vestigingslocatie voor bedrijven.
Financieel belang	De gemeente Papendrecht heeft een kapitaalbijbreng in <ul style="list-style-type: none"> - ROM-D Holding van € 150.000. - ROM-D Dordtse Kil III € 194.000. <p>Het financiële risico omvat de kapitaalbijbreng van in totaal: € 344.000. Deze bijbreng bestaat uit aandelen in ROM-D Holding, respectievelijk deelname in het commanditair kapitaal van ROM-D Dordtse Kil III. De gemeente heeft binnen de ROM-D Holding N.V. een aandeel van 3% en in de ROM-D Kil III een aandeel van 2%.</p>
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) door wethouder A.J. van Eekelen vertegenwoordigd.
Deelnemende partijen	Alblasserdam, Dordrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht, de Provincie Zuid-Holland, de BNG en Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam.
Kerncijfers	ROM-D NV

12.	Regionale Ontwikkelmaatschappij Drechtsteden		
	Jaarresultaat 2016	€ 390.000	
		31-12-2016	31-12-2015
	Eigen vermogen	€ 4.153.000	€ 3.763.000
	Vreemd vermogen	€ 2.154.000	€ 4.552.000
	ROM-D CV		
	Jaarresultaat 2016	€ 2.122.000	
		31-12-2016	31-12-2015
	Eigen vermogen	€ 8.960.000	€ 6.838.000
	Vreemd vermogen	€ 12.874.000	€ 12.386.000
Relatie met programma	2. Ruimte 4. Algemene dekkingsmiddelen		
Achtergrondinformatie	<p>In 2017 zijn de statuten gewijzigd. Onderdeel van de statutenwijziging betreft een aanpassing van de Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden waardoor de huidige volmacht procedure verdwijnt en elke gemeente zich afzonderlijk laat vertegenwoordigen op de AVA's van de ROM-D.</p> <p>Besluitvorming over de inbreng van projecten en aanwending van middelen wordt overgelaten aan de ROM-D Capital Beheer B.V. waarbij de finale besluitvorming steeds door de AVA van de ROM-D binnen de kaders van het acquisitie-jaarplan plaatsvindt.</p>		
Kleur stoplicht	Groen		
Website	www.rom-d.nl		

Gemeente Papendrecht Slobbengors Beheer BV

13	Gemeente Papendrecht Slobbengors Beheer BV		
Vestigingsplaats	Papendrecht		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap		
Doel	Deelnemen in een besloten vennootschap die participeert als beherend vennootschap in een commanditaire vennootschap ter exploitatie van een fabriek gelegen op het terrein Slobbengors.		
Openbaar belang	Borging werkgelegenheid.		
Financieel belang	Gemeente Papendrecht is aandeelhouder van 100% van de aandelen. Het financiële risico omvat de kapitaalbreng van in totaal € 18.000.		
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt vertegenwoordigd door wethouder A.J. van Eekelen.		
Deelnemende partijen	Papendrecht		
Kerncijfers	Jaarresultaat 2016	-/- € 2.000	
		31-12-2016	31-12-2015
	Eigen vermogen	€ 12.000	€ 13.000
	Vreemd vermogen	€ 10.000	€ 12.000
Relatie met programma	4. Algemene dekkingsmiddelen		
Achtergrondinformatie	-		
Kleur stoplicht	Groen		

13	Gemeente Papendrecht Slobbengors Beheer BV
Website	-

7. Bedrijfsvoering

7. Bedrijfsvoering

Doorontwikkeling Organisatie

In 2017 zijn de verzelfstandigingen van het zwembad en het theater afgerond en zijn de organisaties vanaf 1 januari 2018 zelfstandig doorggegaan. In 2017 is ook het besluit genomen om het Jeugd- en Jongerenwerk van de afdeling Beheer en Uitvoering over te brengen naar de afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling.

Door het hele jaar heen zijn vijf lunches georganiseerd met de doorontwikkeling van de organisatie als thema. De opkomst bij deze thematische bijeenkomsten is stabiel en relatief omvangrijk met een aantal medewerkers van tussen de 40 en de 60. Dat betekent dat de veranderingsbereidheid in de organisatie groot is. Verschillende onderwerpen zijn tijdens de lunches behandeld. Het gaat bijvoorbeeld om cultuur, van buiten naar binnen denken en handelen, vernieuwing werkmethoden en technieken en magic in business. Deze opzet zetten we door naar het jaar 2018, waarin de nadruk zal liggen op het thema lerende organisatie. Lerende organisatie is één van de ontwikkellijnen waar het MT voor gekozen heeft. Ook ten aanzien van de andere ontwikkellijnen zijn acties ondernomen. Op het gebied van kwaliteit zijn we bezig met lean, scrumm, evaluaties, etc.. Op de ontwikkellijn goed werkgeverschap geven de resultaten van het medewerkersonderzoek aan dat we op de goede weg zijn. Een andere lijn is dat we externe ontwikkelingen gebruiken bij onze eigen acties. Met de doorontwikkeling van de organisatie wordt de nadruk gelegd op rolverantwoordelijkheid en gedeelde verantwoordelijkheid (collectieve overleggen), tevens ook ontwikkellijnen.

Personeel

Het opleidingsbudget bedraagt € 240.000 per jaar. Een groot deel van dit budget is gebruikt voor zowel collectieve vaardigheidstrainingen (o.a. helder en strategisch adviseren) als individuele opleidingen. Daarnaast zijn er teamtrajecten georganiseerd gericht op het verbeteren van samenwerken en externe oriëntatie (bijvoorbeeld het team wijkonderhoud).

Flexibiliteit en mobiliteit

Voorjaar 2017 is aan alle medewerkers een "Proeverij" aangeboden waarbij iedere medewerker via korte workshops op een positieve manier heeft kunnen kennismaken met hoe je aan de slag kan gaan met verschillende loopbaanactiviteiten. Deze proeverij was de start van een programma Duurzame inzetbaarheid. Het streven is dat medewerkers duurzaam inzetbaar blijven gericht op vitaliteit, vakmanschap, werk-privébalans en betrokkenheid en motivatie. Doel is te zorgen dat medewerkers bewuste keuzes maken over vervolgstappen in hun eigen ontwikkeling en inzetbaarheid, waardoor er een betere match ontstaat tussen eisen die een lerende, en naar buiten gerichte, organisatie vraagt en de kwaliteiten die medewerkers bezitten. Van iedere medewerker wordt daarbij een eigen verantwoordelijk gevraagd voor zijn of haar loopbaan. Het programma is ook daarop gericht.

In verband met de vergrijzing van de organisatie en de verhoging van de pensioenleeftijd is de focus in eerste instantie gericht op medewerkers van 55 jaar en ouder. Dit neemt niet weg dat waar nodig of gewenst ook jongere medewerkers gefaciliteerd zijn en worden in loopbaankeuzes.

Arbeidsvoorwaarden

In 2017 is een nieuwe CAO afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2019. Naast een gefaseerde loonsverhoging van in totaal 3,25% vraagt de cao nadere uitwerking van onder andere de thema's flexibiliteit en zekerheid, duurzame inzetbaarheid en bewust belonen (pilot in een aantal gemeenten).

In 2017 hebben medewerkers voor het eerst gebruik kunnen maken van het Individueel Keuzebudget (IKB). Vanuit de jaarcijfers is zichtbaar dat er wel meer keuzes worden gemaakt ten aanzien van het moment van uitbetalen van het IKB. De inzet van het IKB voor specifieke doelen (fiets, pensioenaanvulling, loopbaan en bedrijfsfitness) is nog beperkt.

Arbeidsmarkt

De gemiddelde leeftijd bedraagt eind 2017 47,8 jaar. Dit is vergelijkbaar met het landelijke gemiddelde in onze inwonersklasse. De stijging neemt iets af maar op sommige organisatieonderdelen zal, als de trend zich doorzet, de gemiddelde leeftijd boven de vijftig jaar uitkomen.

In 2017 is sprake geweest van een stijging van het instroom- en uitstroompercentage (ook boven het landelijke gemiddelde). Daarmee lijkt de mobiliteit in onze organisatie toe te nemen.

In 2017 is gestart met een regionaal traineeprogramma. Wij hebben twee trainees in dienst genomen.

Begin 2017 hebben we twee extra Garantiebanen gerealiseerd door twee medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen. Naast onze bijdrage in de regionale inspanningen voldoen wij ook zelfstandig aan de verplichting over 2017. In 2018 is wel een extra inspanning vereist.

Huisvesting

Eind januari 2017 is de gemeentelijke organisatie terugverhuisd naar het gemeentehuis aan de Markt. De eerste maanden zijn door de aannemer nog afrondende werkzaamheden in het gemeentehuis uitgevoerd. Vanaf maart is het vernieuwbouwde gemeentehuis geheel in gebruik genomen. Het huidige gemeentehuis bevat het college en de ambtelijke organisatie als gebruikers erg goed. Ook het op vrijdag 30 maart georganiseerde Open Huis is een enorm succes geweest. Honderden enthousiaste mensen hebben een bezoek gebracht aan het gemeentehuis.

Met de terugkeer naar het vernieuwbouwde gemeentehuis is het werkconcept Het Nieuwe Werken (HNW) verder geïntroduceerd. HNW is een verzamelnaam van diverse manieren van slimmer, efficiënter en effectiever werken, gebruikmaken van nieuwe technologieën, experimenteren met nieuwe vormen van samenwerking, maar ook nieuwe manieren van leidinggeven. Een belangrijk onderdeel van HNW is dat medewerkers plaats- en tijdonafhankelijk werken. In 2017 is een goede basis gelegd voor het werken volgens dit concept.

Planning en control

Het jaar 2017 kenmerkt zich voor de P&C cyclus als een jaar met veel veranderingen. Heel veel BBV wijzigingen zijn doorgevoerd in de verantwoordingssystematiek. Daarnaast is de begrotingsapp Pepperflow meer benut bij het maken van de stukken. Dit proces wordt in 2018 nog verder doorgezet. In een bijeenkomst met raadsleden is van gedachten gewisseld over het gebruikmaken van indicatoren in de jaarstukken. Daar is een duidelijke lijn uit naar voren gekomen dat we de gegevens in 'Waar staat je gemeente?' zo goed mogelijk gaan vullen. Het OCD (onderzoekscentrum Drechtsteden) heeft daartoe een opdracht gekregen. Dat geldt overigens niet voor vragen die voor ondernemers van toepassing zijn.

In 2017 is ook het besluit genomen om naast de informatie in de begrotingsapp ook een hard copy uitdraai van de stukken ter beschikking te stellen aan de gemeenteraad.

Informatieveiligheid

Hoewel de eindverantwoordelijkheid van informatiebeveiliging en daarmee voor alle 303 BIG-normen en Business Impact Analyses ligt bij de individuele organisaties, wordt binnen de Drechtsteden zoveel mogelijk samenwerking nagestreefd. Lokaal is het IBT (informatiebeleidsteam) frequent bij elkaar geweest. Regionaal vindt afstemming plaats binnen het PIO-D (periodiek informatieveiligheidsoverleg Drechtsteden).

Onderwerpen die in 2017 in het PIO-D zijn behandeld zijn: beveiligingsincidenten, datalekken, wachtwoordherstelbeleid, emailauthenticatie, e-bewustzijn, big-gapanalyse, IT middelen (aanschaf, testen enz.), IDU proces, DMARC, google analytics, ENSIA.

In 2017 is er zowel lokaal als regionaal veel tijd en energie besteed aan de zelfevaluatie informatieveiligheid met behulp van ENSIA (landelijke tool). ENSIA heeft tot doel het ontwikkelen en implementeren van een zo effectief en efficiënt mogelijk ingericht verantwoordingsstelsel voor informatieveiligheid gebaseerd op de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG).

ENSIA helpt gemeenten in één keer slim verantwoording af te leggen over informatieveiligheid gebaseerd op de BIG. De verantwoordingssystematiek over de Basisregistratie Personen (BRP), Paspoortuitvoeringsregeling (PUN), Digitale persoonsidentificatie (DigiD), Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) en de Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (Suwinet) is samengevoegd en gestroomlijnd.

Uitgangspunt is het horizontale verantwoordingsproces aan de gemeenteraad. Dit vormt de basis voor het verticale verantwoordingsproces aan nationale partijen die een rol hebben in het toezicht op informatieveiligheid. Bij het afleggen van verantwoording wordt het principe van single information single audit toegepast; alle informatie die noodzakelijk is voor verticale verantwoording is ook onderdeel van het horizontale verantwoordingsproces. Dit jaar werden de vragen vooral vanuit Suwinet, DigiD en BRP scope gesteld en is er gekeken naar bestaan en niet naar werking van de processen. De daadwerkelijke verantwoording zal in 2018 plaatsvinden.

De invulling voor de coördinator ENSIA heeft in 2017 tijdelijk plaatsgevonden. In 2018 zal verdere invulling worden meegenomen in het licht van de totale capaciteit alle nieuwe ontwikkelingen die voor ICT functies op ons af komen.

Juridische zaken / kwaliteitszorg

Afgelopen jaar zijn verschillende Bv's opgericht en overeenkomsten gesloten in het kader van het afronden van de verzelfstandiging per 1 januari 2018 van het theater en het sportcentrum. Daarnaast is gestart met het project "Privacy compliance" in het kader van de per 25 mei 2018 van toepassing zijnde Algemene Verordening Gegevensbescherming. Hierin wordt regionaal opgetrokken en is bij het SCD een projectleider aangesteld. Naast acties ten behoeve van het vergroten van het bewustzijn is regionaal privacybeleid opgesteld. Lokaal is een privacy coördinator aangewezen en verbinding gelegd met de beleidsterreinen integriteit, informatieveiligheid en informatie/ICT-management.

Communicatie

In 2017 heeft een goede communicatie vanuit de gemeente veel aandacht gekregen. De gemeentelijke website is totaal vernieuwd. Deze is eenvoudiger en overzichtelijker geworden. Ook is het taalgebruik aangepast voor laaggeletterden. De gemeente let steeds meer op het toepassen van toegankelijke teksten of dit nu op de website is, in de krant of in brieven. Uit het onderzoek van het OCD blijkt dat de gemeentelijke communicatie binnen de Drechtsteden goed, zelfs bovengemiddeld, wordt beoordeeld. Communicatiekanalen wijzigen voortdurend. Daar speelt de gemeente op in door bijvoorbeeld meer gebruik te maken van film en verschillende vormen van beeldmateriaal. De start van de stichting Papendrecht Promotie helpt om de gemeente Papendrecht beter op de kaart te zetten. Zij beheert onder andere een tweetal billboards langs toegangswegen.

ICT

In 2017 heeft een uitrol van devices plaatsgevonden op basis van het investeringskrediet dat de gemeenteraad ter beschikking heeft gesteld. Van het investeringskrediet is niet in de volle omvang gebruik gemaakt. Dat impliceert dat zowel de raadsleden als de ambtelijke organisatie met een zekere terughoudendheid al of niet de keuze voor een bepaalde device hebben gemaakt. Ook is een deel van de vergaderkamers in ons gemeentehuis voorzien van beeldschermen, zodat presentaties op een gemakkelijke wijze kunnen plaatsvinden. Regionaal zijn twee rapporten na onderzoeken uitgebracht (van KPMG en Berenschot) die een stevige impact gaan krijgen op de ICT-organisatie. Een hoofdpunt uit die rapportages is dat de ICT organisatie bij het Servicecentrum Drechtsteden via outsourcing naar een derde partij overgaat. De implicaties daarvan worden in de loop van 2018 gepresenteerd.

Daarnaast is een belangrijke conclusie dat het lokale informatiemanagement bij alle dochterorganisaties moet worden versterkt. Aan het eind van het jaar 2017 is daartoe bij ons besloten een lokale ICT adviseur te gaan werven.

Integriteit

In 2017 heeft Governance & Integrity in totaal tien trainingen Morele Oordeelsvorming verzorgd voor alle medewerkers van de gemeente Papendrecht (behalve de buitendiensten). Deze trainingen volgden op twee eerdere pilottrainingen met het MT en een selectie (senior) beleidsmedewerkers. Deze training is een belangrijke eerste stap in het installeren van een moreel leerproces.

8. Interbestuurlijk toezicht

8. Interbestuurlijk toezicht

